

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
 Lietuvių Spaudos Bendrijos
 A. B. Bartuševičius prez. Ig. Sakalauskas Red. Asst.
 Metinė Prenumerata: \$1.50
 Suvienuose Valstijose \$2.00
 Kitose Viespatystėse \$2.00
 Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos
 mokesčiai kaitinami kas mėnesį. Adresuoti:
 "DIRVA"
 2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY
 (THE FIELD)
 This is the only Lithuanian News Paper in Ohio
 Published Weekly at Cleveland, Ohio by the
 Ohio Lithuanian Publishing Co.
 V. S. Jankauskas - Editor, P. A. Sakys - Business Manager
 Yearly Subscription rates:
 In United States \$1.50
 To Foreign Countries \$2.00
 Advertising rates on application. Address:
 "DIRVA"
 2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

No. 9.

Cleveland, Ohio., Penktadienis, Kovo (March) 2 d., 1917 m.

Kaina 5c.

Metai II. (Vol. II)

Anglijos Likimas Europoj Badas Anglai paeme Kut-el-Amara Suvienytų Valstijų Krizis AREŠTAVO ŠPIEGUS

Iš Svietur

ANGLIJOS KRITISKAS LIKIMAS.

Londonas. Dėl vokiečių submarinų blokados Anglijos likimas pasirodė labai kritišku dėl maisto trūkumo, ką jaučia kaip Anglijos gyventojai ir valdžia. Todėl Anglijos premieras Lloyd George Parlamente turėjo ilgą praeitą ir parlamento narius, kurie nurodė, kad Anglija turi imtis tuojau priemonių gelbėjimui savo šalies. Kad succedijus maistą ir pinigų, turi tuojau buti užgintu Anglijon atgabenti iš užrubežių tokius produktus, be kurių galima apsieiti, kaip tai riestutai, orendžiai, obuoliai, vuogos ir tam panašiai. Alkoholio sunkimas turi būti trimis dalimis sumazintas. Žemė turi būti chemijomis verčiama duoti didesnį derlių. Žemės ir mažiausias sklypelis turi būti išartas ir užsėtas javais, tad visoki gėlynai ir sodai turi būti išariami ir javais užsėjami, o jei žemės savininkai nenorėtų tai padaryti, tai ta atliks valdžia. Darbininkams algos turi būti visur pakeltos, javų augintojams už parduodamus javus turi būti valdžios nustatytos prekės, o mieste gyventojų pirkimui maisto turi būti įvesti bilietai. Kovai gi su submariniais turi būti statoma lengvi mušij laivai. Turi būti statoma ir pirklybiniai laivai vieton tų, kuriuos vokiški submarinai paskandino.

PRITIKIAI TARP AUSTRIJOS IR VOKIETIJOS.

Bernas. Kuomet yra tikima, kad tarp Austrijos ir Vokietijos prietikai yra kuogeriausi, tai šveicarijūn atvykę Suvienytų Valstijų piliečiai, apleidę Vokietiją, papasakojo visai kitą. Tarp Austrijos ir Vokietijos prietikai yra kuoširškiausi ir austrų neapykanta prieš vokiečius kasdien didinasi už sukurimą ir tęsimą šiaurinės karės. Paleistieji paskalai apie taiką, buvo tai tik vokiečių gudrių muilininu akių pasauliui, kad nukreipti nuo savęs liaudies akis. Vokietija

statė taikos išlygas, bet ji tai darė apgalvojus, tyčia statydama tokias išlygas, kad talkininkai negalėtų su jomis sutikti ir tuomi duotų progą jai paskelbti blokadą talkininkams. Austrai negali vokiečiams pasipriešinti nė nuo jų pasitraukti, nes tas daryti yra jau pervėlu, kadangi veik visa austrų kariūmenė yra vokiečių oficerų generolų rankose. Už visus nepasisekimus karės frontuose, visur yra kaltinami ir baudžiami tik austrai. Vokiečiai su austrų kareiviais elgiasi kaip su nekenčiamais gyvuliais. Austrų valdžia nors tą viską permato, bet karės metu priešgudry ir naivumą savo pavergėją atsispirti neturi galės.

VENGRŲ SPAUDA PRIEŠ VOKIEČIUS.

Bernas. Vokietijai pradėjus pragaistingą blokadą darbą, Vengrijos spauda sujudo prieš vokiečius, pasmerkiant submarinų pragaistingą darbą. Dienraštis "Pecti Naplo" pasmerkia vokišką publicistą von Reventlow, kurs agitavo už submarinų blokadą, ir reikalauja, kad Reventlow kuogreičiausia pasiduotų į dimisiją. Socialistų organas "Napšava" atakuoja garsųjį Vokietijos admiralą Tirpitz, reikalaujant atšaukimo submarinų, nes to nepadarant, Tirpitz laukia absalutiškojo žudiko vardas "Pesti Hirlop" tame pačiame dalyke remia nuomonę trijų Vengrijos parlamento narių, kur vokišką admiraliją vadinama pasiutėle. Vadas gi Vengrijos neprigulmybės šalininkų, apgailauja, kad Vokietija, kaip augščiausia stovėjusi kulturoje, šiandien pasilieka pasauliniu barbaru ir juomi liekasi ant visados.

"DEUTSCHLAND" PA-GAUTAS.

Jau daug paskalų buvo, kad vokiškasis tavorinis submarinas, buvęs du kartus ir trečiu dar rengsis atnerti į Suvienytas Valstijas, tapo sugautas Anglijos tinklais, bet visgi tai buvo tik kalbama, be jokių patvirtinimų. Šiomis dienomis dar viena tokių žinių atgabenta iš Baltimorės prieplauką at-

plaukusio Anglijos pirklybinio laivo "Mangolia", kurio kapitonas W. Palmer, tikrina, kad jis matęs Anglijos prieplaukose, tarp daugelio kitų vokiškų submarinų, kurių apie 400 yra sugauta Anglijos tinklais, yra ir "Deutschland", drutais

GREKIJOJ BADAS.
 Londonas. Grekija yra talkininkų užblokuota jau nuo seniau. Dėl šios blokados Grekijoje siaučia didelis badas, dėl kurio žmonės maitinasi "duona", kepama iš įvairių šaknų, medžių žievių, primaisant nežymę da-

trijuose punktuose, kurių daugybė reikalaujama, o tais punktais yra tai amunicija, pinigai ir žmonės. Pinių Anglijoje yra užtektinai, lygiai kaip ir amunicijos, bet žmonių jaučiama didelė stoka. Dėlto visko, Anglijos tauta turi ir turės

Prie to dar vaikai kaimuose, ant tyro oro, suaugę fiziškai tvirtais ir iš jų bus sveiki ir druti žmonės.

MUŠIAI TARP VOKIETIJOS KAREIVIŲ.

Londonas. Mieste Beverbe, Belgijoje, užgimė piktu-

retežiais prirakytas pristulpo, o jo kapitonas Kosinig ir visa igula yra Anglijos nelaisvėje.

VOKIŠKŲ SUBMARINŲ AUKOS.

Londonas. Ikišiol Anglijos oficiališkai paskelbta, kad vokiškosios blokados submarinai paskandino 7 angliškus laivus, kurių paima sudaro 10,000 tonų. Nėra žinių dar apie žuvusius 6 laivus, iš kurių ikišiol pasisekė išgelbėti igulą tik nuo "Greenland". Vardai kity, kurie kaip manoma, yra tapę aukomis vokiškų submarinų, yra: Hope Moor su 3,740 paimos tonų, Afton su 1,156 tonais, Kinusti su 1,100, Longscar su 2,777, Percy Roy su 110 ir Traveler su 110 tonų. Netherlee tapo paskandintas visai be jokio perserėjimo.

LONDONO BOMBARDAVIMAS NE APSIMOKA.

Geneva. Žinios vaikščioja, kad Vokietijos militariškoji valdžia nusprendė daugiau nesiųsti savo zepelinus bombarduoti Anglijos sostinę Londoną, nes ikišiol daryti mėginimai nedavė jokių pasekmių, kadangi Londonas yra perjautrus ir kaip atviras miestas, nieko naudingo Vokietijai suteikti negali, vien eikvojimą oro laivyno spēkų, kurios yra reikalingomis mušio laukuose, tad geriau bombarduoti Anglijos provincijas kitur, o Londoną palikti ramume. Šių žinių teisingumą pamatuojama tuom, kad zepelinai jau nuo seniai į Londoną ne atlekia, nors pirmiau čia jie mėgo tankiai lankytis.

li milty. Pereitą savaitę Atėnuose buvo susirinkę pasiuntiniai Rusijos, Anglijos ir Francuzijos, kad pasitarus apie toliausią blokados stovį, dėl kurio Grekijai badas jau stovi prieš akis. Susirinkę pasiuntiniai sutarė palaikyti blokadą dar ant toliaus, kad tuomi priversti Grekijos valdžią pasiduoti talkininkų norams, nes ant paskutinio talkininkų reikalavimo, kad Grekija atiduotų talkininkams amuniciją, ginklus ir tam panašiai, karelius Konstantinas dar nėra davęs joki atsakymą.

HOLANDIJOJ BADAS.

Londonas. Dėl Anglijos blokados iš vienos, o Vokietijos iš kitos pusės, Holandijoje apsiereškia maisto stoka ir žmonės turi baduoti. Valdžia jau įvedė maisto bilietus, be kurių valgių pirkti negalima gauti. Tuom syk bilietų leidžiama pirkti nedaugiau 400 gramų duonos į dieną vienai ypatai, o su tuom apsipratus, reiškia, žmonėms pripratus prie mažesnės porcijos vienos savaitės be-gyje, duonos porcija bus numazinta iki 250 gramų į dieną, vienai ypatai. Daugelyje vietų visai jau nėra bulvių, mėsos ir kuro. Visur užginta naudoti žiburių vėlyvais vakarais.

KARIŠKAS KRIZIS.

Londonas. Valstybės sekretorius Lordas Derby išsireiškia, jog prisiartina kariškasis krizis. Jis patėmia, kad karė tėsas dar ilgai ir ji bus daug žiauresnė formoje, negu kokioje buvo ikišiol. Karės pergalė yra

daugiau pasišvesti savo šalies gerovei. Geras ir blogas žinias, sako Derby, reikiama priimti su vyrišku šaltumu ir pasistengti viską kantriai išskentėti, nors ir didžiausius skausmus reiktų panešti, nes vien kalbomis karę laimėti negalima.

RUSIJOJ BADAŠ.

Petrogradas. Rusijos didesniuose ir mažesniuose miestuose apsiereškia badas lygiai kaip ir kitose Europos viespatystėse, tik su tuom skirtumu, kad kitose viespatystėse badas kyla dėl maisto stokos, o Rusijoje dėl administracijos netikumo. Rusijoje yra daugybė maisto ir kuro produktų, tik nėra geležinkelio, o koki yra, užimti kariūmenės reikalais ir tokiu budu miestų gyventojams maisto pristatymas nėra galimu. Daugelyje vietų geležinkeliai užimti tuščiais vagonais. Petrograde ir Maskvoj žmonės pradeda jau mirti badu, neturėdami kuom maitintis negi apšildyti gyvenimus. Kituose miestuose, apart vietinių gyventojų yra nesuskaitomos minios pabėgėlių, kurių gyvenimas tiesiog apgailėtinas.

MIESTŲ GYVENTOJŲ VAIKUS GABENA Į KAIMUS.

Berlynas. Dėl maisto stokos, Vokietijoje pradėta miestų gyventojų vaikus gabenti į kaimus, kad tuomi jiems suteikti kiek palengvinimų, nes kaimuose yra daugiau maisto negu miestuose. Apart to dar toki vaikai kaimiečiams bus ir naudingi, nes jiems padės daug atlikti ukių darbų.

mai tarpe Prusijos ir Bavarijos pulkų kareivių. Pirmiaus bartasi, o paskiau barniai perėjo į muštynes, kuriose panaudota ginklai. Mušis buvo kruvinas ir todėl ne apsiėjo be aukų, nes iš abiejų pusių krito negyvais 32 kareiviai, o 200 tapo sužeistais. Galiaus pašaukus kitų pulkų kareivius, muštynės tapo sulaukytos. Valdžia stengėsi šią žinią užgniaužti, bet ji visgi gavo-si į Holandiją ir iš čia paplito pasaulyje. Priežastis šitų muštynių nėra žinoma.

Vėliausios Žinios.

Vokietijos kurstimai. Išvaziavus iš Suvienytų Valstijų atstatytam Vokietijos ambasadoriui, paaiškėjo, kad Bernstorffas čia atstovaudamas Vokietiją, kurstė Meksiką ir Japoniją, susidėjus išsukti karę Suvienytoms Valstijoms, užgrėbiant Arizonos, New Meksikos ir Texo valstijas.

Didelis straikas Clevelande. 4,500 organizuotų darbininkų, dirbančių prie trobų statymo, išėjo į straiką. Pradėti darbai prie triobų statymo, kurių kontraktai siekia iki 30 milijonų dolerių, pertraukta.

Prietikai eina blogyn. Prietikai tarp Vokietijos ir Suv. Valstijų dar labiau pablogėjo, nes pastaros dienos submarinai nuskandino laivą "Laconia", su kuriom žuvo tulas skaitlius amerikonių.

Vokiečiai sumušė rusus. Rygos fronte, netoli Jakobevnų, vokiečiai atėmė rusams 1000 jardų tranšėjų ir paėmė nelaisvėn 1,300 kareivių

KARĖ

ANGLAI PAĖME KUT-EL-AMARA.

Londonas. Anglai priejo prie Kut-el-Amara ir paėmė savo rankas. Turkų kariūmenė traukiasi visu greitumu, vejama anglų kariūmenės. Kut-el-Amara yra į pietryčius 107 mylios nuo Bagdado. Kut-el-Amara anglai buvo paėmę Rugsėjo 29, 1915 m. ir po 140 dienų, Balandžio 29, 1916 m., turkai buvo atsiėmę. Dabar vėl teko anglams. Čia anglams teko 1,730 nelaisvių, 4 Kruppo sistemos kanuolės, 3 kulkasvaidžiai ir daug kitokios karinės medegos.

VOKIEČIAI PAMUŠĖ RUSUS.

Berlynas. Arti Smar-gonių, į šiaurius nuo Lucko, tarp Zlota Lipa ir Norajuvka, Galicijoje, artilerija savo veikimą plėtoja abiejose pusėse. Netoli Zwierzina ir Zloczevo, vokiški skyriai įsiveržė į rusų pozicijas ir dinamitu išardė požemines galerijas, sugrįžo į savo pozicijas, parsivesdami 250 nelaisvių.

ANGLAI UŽĖMĖ VOKIEČIŲ TRANŠEJAS.

Londonas. Anglų kariūmenė, į šiaurius nuo Gren-decourt ir į pietus nuo Armentieres, įsiveržė į vokiečių tranšėjas ir ten išmušus vokiečius, užėmė tranšėjas 650 jardų ilgume. Į pietvakarius nuo Ypres anglai irgi užėmė vokiečių tranšėjų 500 jardų.

VOKIEČIAI ATMUŠĖ ANGLUS.

Berlynas. Anglai įsiveržė į vokiečių apkasas ties Armentieres, bet vokiečiai kontrataką užpuolikus iš savo apkasų išmušė. Mušiai pasibaigus, apkasose priskaityta 200 lavonų anglišių kareivių, apart kurių dar 29 paimta gyvais, nelaisvėn. Anglų atakai prie La Basse ir tarpe Ancra ir Somma, nedavė jiems jokių pasekmių, nes nieko nelaimėję turėjo trauktis.

ANGLAI VEL SULUPO VOKIEČIUS.

Londonas. Anglų kariūmenė pasekmingai laimėjo mušį prie Ancra, kur užėmus vokiečių tranšėją, sugriebė 300 vokiečių nelaisvėn. Nepasiganėdinant dar šitum, anglai pekėlę ataką šturmu užpuolė vokiečių pozicijas ir prie Miraumont. Čia mušis tėsėsi per naktį ir galiaus pergalė krypo anglų pusėn, nes mušis pasibaigė anglų laimėjimu, kuomet 763 vokiečių kluvo anglų nelaisvėn. Čia paimti vokiečiai buvo taip užbėdę, kad paėiti negalėjo. Prie šitų nuostolių Berlynas prisipažįsta.

Iš Amerikos

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ KRIZIS.

Suvenytų Valstijų politiskasis stovis pereitą savaitę nekiek nepasigerino. Prietiki su Vokietija vis dar čiupinėjami, bet nieko ypatingo juose ne užčiuopama. Dar neužbaigus reikalų su Vokietija, imama galvoti apie pertraukimą ryšių su Austrija, kurios ambasadorius Tarnowski laikas iš tų galvojimų ir kumščios rodytų teutonams, šiandien dar nieko negalima pasakyti, vienok manyti galima, kad visi tie atsinešimai link karės su Vokietija išdils, nes prasideda rasti nauji reikalai, kuriais pereitą savaitę pasirodė krizis, stoka maisto. Dėl stokos maisto didesniuose miestuose kyla riaušės, kuriose atsizymi minios alkanų moterų su vaikais. Pačiam Kongrese narių tarpe randasi jau tokių narių, kurie pataria ir net reikalauja užmiršti apie ginklavimą prieš Vokietiją, o vieton to imtis kovos su naminiais priešais, kad išrūti monopolius, monopolizuojančius maistą. Toki balsai Kongrese randa paramą, kaip matoma, kad visa atyda bus patraukta šiton pusėn.

Kaslink maisto stokos pasirodo didelės šunybės iš magnatų pusės, kurie supirkę grūdus ir kitokius valgio produktus, tyčia jų neleidžia į marketus. Vokietijai paskelbus talkininkams blokadą, buvo tikėtasi maisto atpigimo, kadangi pasirodė jog nebus galima tą išgabenti Europon. Vienok magnatai, tuojaus paskelbė, kad maistas ne atpigs. Pirmiausia, nors maistas kasdien kilo augstyn prekėje, visgi dar buvo galima gauti pirkti, bet šiandien, kuomet Europon negabenama, tyčia visai į marketus neleidžiama. Magnatų šunybės pasirodo aiškiai dar ir tame, kad kaip tik Kongrese pradėta kalbėti apie maisto monopolio iširimą, tuojaus supleskėjo keli dideli magazynai su grūdais ir bulvėmis (Louisvillėj, Chicagoj, Flinte ir kitur). Trustas tyčia dar vasarą pasiskubino supirkti užke ir marketuose valgio produktus ir dabar drąsiai pradėjo žmones marinti badu, o kaip tik pasigirdo, kad valdžia rengiasi atsizūrėti į jo šunybės, tad magazynai deginama, kad valdžia produktus ne konfiskuotų ir trustą nepatrauktų atsakomybėn.

ROOSEVELTAS NORI KARIAUTI.

New York, N. Y. T. Rooseveltas taip užsidedęs kariauti, kad geidžia suverbuoti ekspedicinį korpusą savo kariumenės ir eiti prieš Vokietiją kariauti, jeigu kiltų karė Suvenytų Valstijų ir Vokietijos. O jei dēlei kokių priežasčių tokia karė ne įvyktų, tai jis savo korpusą nuvestų į Europą ir jį pavestų generalams talkininkų kariumeni. Toks pasitarimas, jo nuomone, talkininkams pridutų energijos ir pakeltų jų drąsą prieš Vokietiją. Ir dar jeigu jam nenusisektų tokio korpuso sumobilizavimas

Suvenytose Valstijose, tai jis mėgins tą padaryti Kanadoj, gavęs leidimą Kanados valdžios.

AREŠTAVO SPIEGUS.

New York, N. Y. Slaptosios policijos agentai čia areštavo du vokiečius, A. Sanders ir K. Wunnerberg, kaip vokieškus špiegus, padavinėjančius Anglijos slaptybes Vokietijos agentams. Juos areštavus pasirodė, kad 15 kitų tokių vokiečių, piliečių Suvenytų Valstijų, yra nuvažiavę į Angliją kaip amerikoniškų laikraščių korespondentai ir ten surinkę slaptas kariškas žinias, siuntė dabar areštuotiems, surašę ant popieros nematomai rašalu, o šitie tas žinias parduodavo tam tikriems Vokietijos agentams.

DIDELĖ NATURALIZACIJA.

Washington, D. C. Suvenytoms Valstijoms pertraukus diplomatiskus ryšius su Vokietija, čia gyvenanti Austrijos ir Vokietijos pavaldiniai pradėjo šturmu veržtis į ratušes ir imtis pirmasias pilietystės popierias. Tik viena diena, visose Suvenytose Valstijose išduota 50,000 sertifikatų pirmųjų popierių. Valdininkai stebisi, nes ne atmena tokių laikų, kad nors 25 nuosimtis svetimų pavaldinių būtų reikalavę pilietystės popierių, kaip dabar kad reikalauja.

SUOKALBIS ANT PREZIDENTO GYVYBĖS.

Providence, R. I. "The Providence Journal" paskelbė žinią, kad New York'e yra slaptai prieš prisiekusiųjų teismą tyrinėjama suokaltis ant gyvybės prezidento Wilsono. Apie tai jau žino visi augstieji valdininkai, bet iki kol šitas viskas laikoma slapybėje. Suokaltio slapybės Washingtonui išdavė užrubežinės viešpatystės. Atrasta daugybė laiškų ir įvairių planų ir informavimų, kaip žudystę atlikti. Tas gal paaiškės vėliau.

AREŠTAVIMAI AIRIJOJ.

Dublinas. Airijos miestuose, Dubline, Limerick ir Galvay, areštuota daugiau kaip 50 ypatų, kaltinamų platinime revoliucioninės propagandos Airijoje, šalininkų Sinn Feinn. Tarpe areštuotų yra advokatas Kelly, redaktorius O'Kelly, rašytojas Figgis ir kapitonas Melloves. Kaip šiame karės laike, areštuoti gali tikėtis skaudžios bausdos.

AUKOS

Lietuvos Gelbėjimo Fondo skyrius.

Lakštas 49. Worcester, Mass. Per M. Paltanavičių nuo vestuvių p. G. Natkaus su M. Kazinevičiūtė 3.50 Chicago, Ill. Per dr. K. Drangėlį LG. ir LN. Fondų knygelės num. 118, su kuria rinko aukas M. Radzevičiūtė So. Englewoode ir aplinkėje 8.00 (Aukautojų vardai liks LGF. raštinės archyve ir po kare bus pasiūsta Lietuvos Mokslo Draugijos archyvan).

Paterson, N. Y. Per V. K. Račkauską, surinkta krikštynose pas p. Alf. Kašėtą 4.55 New York, N. Y. SLA. 126 kp. per A. B. Strimaitį. 10.00 Rochester, N. Y. TMD. 25 kp. per Dom. Jokšą 13.00 Viso per savaitę 39.05 Buvo lakšte 93 12.680.74 Viso F. įplaukė 12.719.79

Lietuvos Neprigulmybės Fondo skyrius.

Lakštas 83. Chicago, Ill. Lietuvos Ukinko Draugija per Joną Biežį 43.75 Buenos Aires, Argentina J. Pauga per dr. J. Šliupą 20.00 Scranton, Pa. dr. J. Šliupas, tukstantinė mokestis už 1917 m. 10.00 Rochester, N. Y. TMD. 25 kp. vakarieneje 4 d. Vasario suaukavo po 1 dol.: P. Petronis, K. Raušakis. Po 50c.: J. Saunoras, A. Ribokas, P. Banelis, A. Valtas, St. Klimalaitis, S. Kavaliunas. Po 25c.: N. Juodviršis, P. Juodviršis, N. N., P. Povilonis, P. Butkus, Z. Noreika, P. Lengvinas, J. Zigelis, J. Brankis, K. Zenkevičius, M. Dulksniūtė. Smulkiais \$2.35 Viso surinkta 10.00 Prisiuntė P. Petronis. Rochester, N. Y. TMD. 52 kp. per Dom. Jokšą 7.00 Rechester, N. Y. Dr. ja DLK. Gedimino per prakalbą 7 d. Sausio; prisiuntė per J. O. Širvydą J. Višniauskas 5.70 Pittston, Pa. SLA. nuo Pittsburgho, Pa. Seimo per Tamą Paukštį 500.00 Viso per savaitę įplaukė 596.55 Buvo Lakšte 82 2,481.23 Viso F. įplaukė 3,077.78 Viso per abu Fondu įplaukė 15,797.57

Lakštas. 95.

Worcester, Mass. Per J. Simkų nuo J. Raukčio vestuvių 4.18 Kankakee, Ill. Per A. M. Martaus prakalbas 24 d. Sausio aukavo po 1 dol.: Ig. Viatroha, A. Usevičius, P. Tyla, K. Mynius, V. Girduškas, I. Muckus, S. Kasparyčius, J. Papiuškius, J. Grinius, V. Salasevičius, B. Markauskas, J. Zilinskas, J. Kamantauskas, J. Marma, J. Jakunavičius, F. Kavaliuskas, J. Bugenas, V. Šapranas, A. Poderskis, P. Zelionka, J. Staliunas, F. Kubilius, F. Zebrauskas. Smulkiais \$7.45 Westville, Ill. A. M. Martaus prakalbose 21 d. Sausio aukavo po 1 dol.: V. Kreivėnas, D. Urbonienė, A. Juozaitis, J. Stravinskas, P. Juraška, F. Balckus, K. Kačiūsis, J. Uždavinis, St. Lucas. Smulkiais \$9.45 Viso 17.45 So. Omaha, Nebr. A. M. Martaus prakalbose Vasario 2 d. aukavo po 1 dol.: J. Biliunas, F. Valiūškis, J. Andikronis, P. Biliunas, M. Užunaris, K. Jonevičienė, V. Akromas, K. Laučius, J. Lapienys. T. Kazragis \$2.00. Smulkiais \$5.75 Viso 16.75 Des Moines, Iowa. Per A. M. Martaus prakalbas Vasario 4 d. aukavo po 1 dol.: P. Taraška, J. Mileris, J. Briedis. Smulkiais \$1.25 Viso 4.25 Viso per savaitę įplaukė 73.08 Buvo lakšte 94 12,719.79 Viso į LGF. įplaukė 12,792.87

Lietuvos Neprigulmybės Fondo skyrius.

Lakštas 84. New York, N. Y. Kazys Pilėnas, metinė mokestis \$60.00 Rea, Idaho. D. Sargunas, metinė mokestis 10.00 Viso per savaitę įplaukė 70.00 Buvo lakšte 83 3,077.78 Viso LNF. įplaukė 3,147. Viso per abu fondu įplaukė 15,940.65 J. Sekevičius, LG. ir LN. finansų sekretorius.

Šelpkite Philad'os cukerninkus.

Jau keturios savaitės, kaip eina kova tarpe dviejų klesų: darbininkų ir cukraus trusto. 5000 cukraus dirbimo darbininkų kovoja už geresnį buvį, didesnį duonos kėsnį. Musų sąlygos ir algos buvo nepakankamai blogos. Negalėdami užsidirbti pragyvenimui, pareiškė kalavom nuo savo ponų 5c. daugiau į valandą. Musų išnaudotojai atsisakė išpildyti musų reikalavimus; varu išvarė į straiką. Cukraus baronai apsitvėrė teisėmis, policija, straiklausių agentais, spauda ir t.t. Mės darbininkai nors be ginklių, užtenkamai bauginam cukraus trustą, savo išnaudotojus, rodydami savo solidarumą. Musų tarpe pavyzdingas solidarumas: įvairių tautų darbininkai visi laikomės išvieno; ne grįšim darban, iki darbdavius priversim išpildyti musų reikalavimus.

Kompanija, kad ir parsigabeno straiklausių iš kitų miestų, bet tie pamatę, kad straiklininkų sargyba stovi, pabugę vėl metė darbą. Randasi ir iš lietuvių keliautas straiklausių. Gėda kad šiandien toki šašai alkanam traukia paskutinį duonos kėsnį iš burnos ir traukia kovą ilgyn. Kapitalistų spauda kasdien prirašo nebutų dalykų apie straiką, kad suklaidintus darbininkus. Mės, 2000 lietuvių straikierių, laikom sau už pareigą paklaust kun. Maliausko: kiek jis tukstančių gavo nuo cukraus kompanijos už ardytą darbininkų vienybės ir už prisidėjimą prie straiko laužymo? Kun. Maliausko organas ir jį panašūs klerikalų laikraščiai N 40 pridėjo prie musų alkanų atsisaukimo prieras, perspėdami mus nuo I. W. W., ir tame prierasė šmeizija ne tik uniją, bet ir pirmaivių laikraščių ir progresyves organizacijas. Mės kreipiamės į visas pirmievių organizacijas, draugijas ir kuopas, prašydami užuojautos nuo plačios visuomenės, kad savo susirinkimuose parodytume, jog to, kuris kalba kapitalistų lupomis, aktyviai prisidedamas prie straikierių vienybės ardyt. Teip pat prašom visų pirmieviškų laikraščių parodyti plačiai visuomenei tą sufabrikuotą provokaciją prieš darbininkus. Mės tikimės, kad plačioji minia pagelbės mums vesti kovą prieš cukraus trustą ir judosiską spaudą.

Mės neturim jokių vadovų, mės patys, darbininkai, vedam šią kovą prieš savo išnaudotojus. Mės išėjė

straikan, pamatė patį reikalingumą prigulėti vienai unijai, o tokia viena unija kaip syks ir yra I. W. W., kuri, neskirdama tikybės pažvalgų, amato ir tautų, vienija į vieną darbininkų klesą, kuri nedaro kontraktų, kas duoda progos visiems darbininkams laikytis vienybės.

Buna ir pikietų susirėmimų su straiklausiais ir policija; pikietus areštuoja ir baudžia be jokios kaltės, teisėjai nesilaiko nekiek teisybės. Kazokai raiti tiesiog šaligatviais joja ant žmonių ir skaldo galvas buožėmis nekaltiems žmonėms. Daugelis straikierių turi didelės šeimynas ir neturi, už ką pirkts maisto, kad apsigynus nuo bado: kambariai šalti, maži kudiškai persalę serga be valgio ir apdaro; vienu žodžiu, didžiausias skurdas ir vargas.

Valstijos ir miesto atstovai bandė tarpininkaut, kad privedus darbininkus su cukraus trustu prie taikos; bet nežinia, dėl kokių priežasčių cukraus trustas atsisakė priimti tarpininkystę ir išpildyti darbininkų reikalavimus. Kova didelė ir sunki, sunki tuo, kad mės darbininkai, negauname paramos nuo plačios visuomenės. Piniginė pašalpa labai reikalinga ir reikalinga tuojau. Prašome plačios visuomenės gint mus nuo bado, kad tą kovą laimėtume. Laimejė tą kovą, mės susijungė į vieną darbininkų klesą, padėsim ir kitų miestų darbininkams gerinti jų buvį.

Pinigus siųskit kasininkui (iždininkui). Vienas straikieris tapo nušautas raitelio policisto; nušautasis yra lietuvis draugas Martinas Petkevičius (Petkus). Supratę žmonės didesnį reikalą kovoti dėl duonos kėsnio ir susitarę su savo moterimis ir vaikais, išėjo į gatves didžiausiomis miniomis; ir prasidėjo smarki kova. Policija šaudė ir daužė žmones; tapo vienas slaptas polyemanas nušautas per apsirikimą; vienas tapo pačių polyemano jį nušovė. Ta kruvinoji kova įvyko Vasario 21 d. 17 straikierių tapo sužeista ir į ligonbutį nugabenta. 4 polyemanoi gerai sužeisti plytomis ir revolverių šuviais.

Pamatę straiklausius, kad dėl jų ištiko smarki kova, ne vienas išsivadėjo savo ponų ir darbo. Antgalo, išėjo padėti kovoti mums visi draiveriai, kurie važioja automobiliais ir arklų vežimais Sprekelio ir McCamano kompanijos cukrų. Tikimės dabar laimėti šią straiką, jei visi vienybėj teip laikysimės; kompanijos negalės ilgaiu testu nepildžiusios žmonių statomų reikalavimų.

Broliai ir sesers. Kurie tikite užjauciate mus ir mus dabartinį padėjimą, remkite mus pinigine pagalba, o mės laimejė ir jus remsiame kiekviename jūsų atsišaukime.

Presos Komisija. Pinigus siųskite iždininkui (kesierui): Kaz. Rutkauskui, 131 Tasker St., Philadelphia, Pa. Sekretorius Jonas Navickas, 214 Greenwich St. II Sekretorius Jonas Gričius, 133 Morris St., Philadelphia, Pa.

APDRAUDA

I. AR REIKIA IR DELKO REIKIA APDRAUSTI SAVO GYVASTI.

I. Apsidrausti verčia žmogaus pareigos sulyg jo šeimynos, sulyg jo tautos ir sulyg visos žmonijos.

Pirmučiausiuoju žmogaus rūpesčiu turi būti, kad jis pats ir jo šeimyna gyventų kuogeriausia, prie galimų aplinkybių. Teisybė, gyvenimo aplinkybės ne nuo mūsų pačių priklauso: tankiai pasitaiko, kad žmogaus spēkos yra persilpnos tam, idant pergalėti visas gyvenimo kliūtis ir atsiekti gerą gyvenimą. Tam buna kaltas ir pats žmogus, kad ne-širupina tvarkiai gyventi; buna kaltos aplinkybės, kuriuose jis augo ir kurios jam reikalingo išsilavinimo; tankiai-gi buna teip, kad ir prie geriausių norų jis negali atsiekti to, ko norėtų, — stinga gabumų, stinga drąsos, energijos. Bet ne energijos, ne gabumų trukumas, ne žmogaus kudiškystės netikusios aplinkybės negali būti pateisinimu tam, kad žmogus galėtų sudėti rąkas ir, nieko neveikdamas, laukti, kol jam kas kitas atneš laimę, atneš gerbuvį. Jis pats turi stengtis kovoti už savo gyvenimo pagerinimą, turi rūpintis, kad jo šeimyna nebutų varge, turi apsisizūrėti, kad jo gyvenimas, jam pasimirus, paliktų visuomenei naudingas žymes, tai yra, kad ir po jo mirties būtų matoma, jog gyveno naudingas žmonijos narys.

Toks žmogus, kuriam nerūpi jo šeimynos gerbuvys, nemylis savo šeimynos ir nėra vertas šeimyną turėti. Laimė, kad tokių žmonių nėra perdaugiausia, ypatin-ai tarpe apšviestųjų tautų. Apsisivietę žmonės žino, kad šeimyna yra tai svarbiausia tautos ir žmonijos palaikytoja. Tose tautose yra augštai iškilusi apšvieta ir kultūra, kur šeimynų galvos, tėvai, supranta savo pareigas sulyg šeimynos.

Visai naturališka yra, kad vyras myli savo pačią, kad tėvas myli savo kudičius. Teip pat naturališka yra, kad sunus ir duktė myli savo tėvus. Kaip vaikai kudiškystėje reikalauja paramos ir globos iš savo tėvų, teip tėvai senatvėje turi tiesą to paties reikalauti iš savo vaikų. Tačiau, reikia pasakyti, kad ir tarp musų yra tokių tėvų, kurie nepamato apie apdraudą tam, idan palikus savo kudičiams šio-kius tokius pragyvenimo ir švietimosi šaltinius. Toki tėvai pamoja ranka ir sako: — Man pasimirus, tegul eina dirbti, kaip ir aš dirbau!

Vyras, kurs nemylis savo pačios, užsiminus jam apie apdraudą, atsako: — Tegul eina dirbti, arba tegul išteka už kito, arba tegul sau daro, ką nori — ne mano dalykas! Tiek man to, kas bus, man pasimirus!

Tačiau teip nepasako nei mylis tėvas, nei mylis savo moterį vyras. Jiems visados rūpi ir rūpės, kad jų kudičiai ir jų moteris būtų apsaugotos, jiems pasimirus, kad jiems neprisieiti eiti pas svetimus žmones išmaldų ir malonės prašyti. (Dar bus.)

Kas rūpinasi savo šeimyna, tas rūpinasi ir savo tauta.

Zinomiausi Amerikoje organizacija, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, ikišiol išmokėjo savo nariams ir jų šeimynoms arti 150 tukstančių dolerių įvairioms pašelpoms. Tas parodo, kad mūsų tauta Amerikoje per tuos kelis metus liko turtingesnė ant pustrčio šimto tukstančių dolerių. Jei tie nariai nebutų apsidraudę „Susivienijime“, tai tos pašelpos nebutų jiems išmokėtos; jų šeimynos būtų biednesnės ant pamintotos sumos. Leiskime sau, kad toks Susivienijimas užaugtų tiek, kad kasmet išmoktų savo nariams po 150 tukstančių dolerių įvairių pašelpų. Juk tuokart kas metai musų nariai bus ant tokios sumos turtingesni, kitaip sakant, gerinsis jų ekonominis padėjimas, jie turės daugiau galimybių geriau auklėti savo kudičius, kurie, suaugę į žmones, tarnaus visai tautai, neš jai palaimą. Prie to leiskime, kad tas 150 tukstančių dolerių kasmet būtų išmokami 150 šeimynų, po 1,000 dolerių kiekvienai: tas reiškia, jog tarp Amerikos lietuvių kasmet būtų 150 šeimynų, kurios netikėtai gautų iš Susivienijimo po 1,000 dolerių savo buvį pagerinimui, savo vargų sumažinimui. Taigi aišku yra, jog apdrauda prisideda prie sumažinimo žmogaus skurdo, prie sudarymo tautoje materialios gerovės, prie auklėjimo žmonės ekonomines neprigulmybes pajautimo. Tokiu svarbiu darbu užsiima Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Sukeliant tautoje ekonomines nepriklausomybės pajautimą, auklėjant joje savystovumą, keliant augstyn žmonių gerbuvį, prisidedama ir prie visos žmonijos pastangų atsiekti kuogeriausį gyvenimą, kuotinkamiausias gyvenimo aplinkybes. Musų tauta yra naudinga žmonijos dalelė, taigi kiekvienas geras darbas, atliktas musų tautai, yra atliktas teip pat visos žmonijos naudai.

Ne vieni tik tiktai materialūs rūpesčiai yra žmogaus kankintojai. Žmogui reikia teip pat ir ramios dvasios, gerų norų, tvirtybės. Taigi tuos dalykus atsiekia tik tiktai toks žmogus, kurs yra apdraudęs savo gyvastį ir savo sveikatą; atsimindamas apie savo brangiausiosius, jaučia, jog nuo jo pečių nupuolė didelis sunkumas, didelė atsakomybė, kurios dalį paėmė nuo jo visuomenė, tai yra nariai tos organizacijos, prie kurios jisai prisirašė. Toks žmogus ir dirba linksmai, ir mažiau sielvartoja. Jisai žino jog jo šeimyna, tikėdamosi iš jo kuotvirčiausios paramos, ir jam pasimirus, nebus apleista. Jis žino, jog ir visuomenė nebus užvilta: ji tikisi, kad jis, kaip visuomenės narys, gerai išauklės savo vaikučius, idant jie būtų naudingais visuomenės nariais; jis tą ir daro pagal išgalę; net jam pasimirus, pirm laiko, jo vaikučiai nebus apleisti, nes jiems pasi-

DARBAS IR PRAMONĖ

DARBININKAMS ATLYGINIMO TIESOS.

(Workmen's Compensation Law).

(Tasa)

gu nušimtis ne išneša 5 dolerių per savaitę, tad visos savaitės alga. Netekimas abiejų kojų ar rankų, priskaitoma prie visuotinio sužeidimo, jei bent darbdavys duotų jam tokį darbą, kurį galima jam dirbti pripažinti valstijos komisija; tokiame atveju sužeidimas paskaitomas daliniu ir pašelpa yra pavadama nusprendimui valstijos komisijos.

Dalinis sužeidimas. Pusė sumos, kokia susimazina savaitinė alga, bėgyje 4 iki 208 savaitių, teipgi pagal sužeidimo laipsnį, bet ne daugiau 8 dolerių savaitėje, o abelna atlyginimo suma negali būti didesnė 2,080 dolerių. Kitoki skyriai susižeidimų, paveikdant, netekimas kojos ar rankos, tuom kart dar nėra galutinai nustatyti, tad toki susižeidimai nusprendžiama pavadami valstijos komisijai.

Illinois valstijoje.

Mirtis prie darbo. Jeigu prie darbo žuvęs darbininkas paliko moterį, vaiką ar vaikus, tėvą, motiną, diduką ar bobutę, kuriuos jis užlaikė, atlyginimo suma turi lygtis keturis sykius sumai, kake žuvęs darbininkas gavo į metus, bet ne mažiau \$1,650 ir ne daugiau \$3,500. Atlyginimas turi būti išmokamas savaitėmis, arba tokiais terminais, kokiais žuvęs darbininkas gaudavo savo algą. Visa suma yra išmokama sykiu tik tada, jeigu to reikalauja tie, kuriems atlyginimas priklauso ir jeigu ant to sutinka valstijos paskirta komisija. Jeigu prie darbo žuvęs darbininkas nepalikė augščia paminėtų šeimynos ar giminės narių, tik tolimesnės giminės, kurias jis užlaikė, tokiems giminėms išmokama nušimtis tokios sumos, kokia lyginasi sumai šitų paveldėjų užlaikymo per pėreitus dvejus metus, prie uždarbio žuvusio darbininko. Jeigu neliekama jokių giminė, apmokama tik laidotuvių kaštus, kurie neturi būti didesniais kaip \$150.

Visuotinas sužeidimas. Jeigu darbininkas tampa teip sužeistu, kad liekasi netinkamu jokiai darbui, tokiu pašelpa išmokama 50 nušimtis jo gautos algos, bet ne mažiau 6 ir ne daugiau 12 dolerių savaitėje ir mokama tol, kol mokamoji suma nesusilygins su suma pasmerstinės, kaip augščiau pasakyta. Jeigu sužeistasis numirtų pirmiau negu visa pašelpa suma jam išmokėta, giminės gaus mėnesinę pašelpą, kol ta pašelpa išsibaigs.

Dalinis sužeidimas. Atlyginimas už dalinius sužeidimus, priklauso nuo to, kaip skaudžiai yra sužeistas ir kaip didelę algą darbininkas gavo laike sužeidimo. Apert to darbavietė turi apmokėti visus gydymosi kaštus, tik nedidesnius kaip \$200.

Indiana valstijoje.

Mirtis prie darbo. 50 nušimtis žuvusio darbininko savaitinės algos, bet ne mažiau 5,50 ir ne daugiau 13,20 savaitėje. Abelna atlyginimo suma neturi būti didesnė kaip \$5000. Po gavimui savaitinio atlyginimo 26 ratomis, paveldėjai gali pareikalauti išmokėjimo likusios dalies atlyginimo, antsyk. Tokiame reikale, didumas atlyginimo sumos priklauso nuo nusprendimo valstijos paskirtos komisijos.

Visuotinas sužeidimas. 55 nušimtis savaitinės algos, kokią darbininkas gavo prieš sužeidimą, bet pašelpa negali būti mažesnė kaip 5,50 ir didesnė kaip 13,20 savaitėje, ir pašelpas laikas negali būti ilgesniu kaip 500 savaitių, neišskiriant pirmųjų dviejų savaitių.

Dalinis sužeidimas. Pašelpa kiekvienam daliniam sužeidime turi būti išmokama 55 nušimtis sužeisto darbininko algos, bet ne mažiau 5,50 ir ne daugiau 13,20 savaitėje, bet laikas pašelpos priklauso nuo to kaip didelis sužeidimas nuo 15 savaitių, už nustojamą piršto, iki 200 savaitių iki nustojamai rankos augščia alkanės. Jeigu pasitaiko sužeidimas, kurs įstatymais nėra aprubežiuotas, pašelpos nusprendimas priklauso valstijos komisijai.

Iowa valstijoje.

Mirtis prie darbo. Pusė savaitinės žuvusio darbininko algos, bet ne mažiau 5 ir ne daugiau 10 dolerių savaitėje, per laiką ne ilgesnį kaip 300 savaitių. Apart to darbavietė turi apmokėti gydymo ir laidotuvių kaštus, nedidesnius kaip \$100.

Visuotinas sužeidimas. Pusė sužeisto darbininko algos, bet pašelpa negali būti mažesnė kaip 5 ir didesnė kaip 10 dolerių savaitėje, per 400 savaitių.

Dalinis sužeidimas. Pusė sužeisto darbininko algos, bet pašelpa negali būti mažesnė 5 ir didesnė 10 dolerių savaitėje. Laikas pašelpos priklauso nuo didumo sužeidimo. Sužeidimo skyriai, nekurie yra aprubežiuoti įstatymais, kiti palikta nusprendimui valstijos komisijos.

Kansas valstijoje.

Mirtis prie darbo. Atlyginimas turi lygtis tris kartus tiek, kiek išnešė žuvusio darbininko alga už paskutiniuosius metus jo darbo, bet suma negali būti mažesnė kaip \$1,200 ir didesnė kaip \$3000. Jeigu darbininkas nedirbo toje vietoje pilnus metus, tad jo visas uždarbis turi būti išskaitytas savaitėmis ir už tiek laiko proporcingaiškai atlyginimas turi būti išmokamas. Jeigu žuvusio darbininko giminės negyvena ruubežiuose Suvenytų Valstijų ar Kanados, tad atlyginimas už žuvusį darbininką negali būti didesniu kaip \$750.

Visuotinas sužeidimas. Pusė savaitinės algos, kokią darbininkas gavo prieš su-

(Toliau bus.)

Iš Lietuvių Gyvenimo

LIETUVŲ

VOKIEČIŲ ŠEIMYNINKA VIMAS VILNIUJE.

"New York Times" 28 d. Sausio talpina ilgą straipsnį parašytą sulyg pasakojimų tulo amerikiečio žydo sugrįžusio iš Vilniaus.

"...Kada vokiečiai užėmė Vilniaus miestą, pirmiausia padarė rekviziciją lovų ir patalų. Kiekviena šeimyna tapo priversta parupinti nors vienam kareiviui guolį: lovą, paklodus ir patalą. Įsakytą surašyti, kiek kožna šeimyna turi valgomų daiktų. Reikalaujant to su-

rašo patikrinta, kad maistas nebus atimtas; bet pralinks penkioms dienoms visi valgomieji daiktai tapo iš gyventojų atimti be jokio atlyginimo, ir paskui gyventojai turėjo tų pačių valgio produktų pirktis iš vokiečių.

Išduota duonos kortelės, su kuriomis kiekvienas galėjęs pirktis kas dieną pusę duonos, mokant 11, vėliau gi 16 kapeikų už pusę svaro. Bet už tokią augštą prekę duonos nevisada galima buvo gauti pirkti. Duonos keptuves paprastai atidarė 6 val. ryto, bet jau nuo 2 valandos nakties prie keptuvės dūrių stovė kelios eilės moterų. Nekartą jos išstovėjusios prie keptuvės šaltame ore po 10 valandų, turėdavo grįžti namo tuščiomis rankomis, mat duonos ne visoms užteko. Mėsos leista pirkti 2 svaru savaitėje kiekvienai šeimynai, bet už mėsa reikia mokėti iki 2 rublių už svarą. Kiaušiniai parsidavinėjo po 25 kapeikas vienas. Pareitą rudens vienas žmogus slapta buvo nusipirkęs žąsį. Užtai jis turėjęs užsimokėti 45 rublius baudos. Cukraus negalima gauti už jokius pinigų. Vieton cukraus tančiai vartojamas sacharinas.

Visi arkliai ir vežimai tapo rekvizuoti, kaip tik vokiečiai įėjo miestą, gi automobilius pasiėmė pasitraukdami rusai. Sykiu su rusų armija miesta aplėdo kuone, pusė Vilniaus gyventojų, palikdami savo namus ir visus rakandus: lovas, stalus, kėdes, pianus ir t.t. Visi tokių apleistų namų rakandai tapo konfiskuoti ir išsiųsti Berlyną. Sykiu teipogi ištuštintos ir visos rakandų krautuvės. Iš pasilikusiųjų mieste gyventojų, apart valgomųjų daiktų, lovų ir patalų, mažai kas paimta. Bet užtai vario daiktai iššuoti netik iš visų namų ir kampe, bet ir iš bažnyčių. Tas pat padaryta ir su odos išdirbiniais.

Medžioklė ant pinigų darėta su didžiausia energija ir rupestingumu. Gyventojams nepalikta nė mažiausios vertės metalinio pinigėlio. Už paimtus pinigų vokiečiai mokėję savo popieriniais pinigais.

Pramonė ir prekyba Vilniuje visiškai išnaikinta. Mieste atidaryta vokiečių teatras. Visos gėrimų įstaigos uždarytos. Gyventojams uždrausta po 10 valandai vakaro išeiti gatvėn po bausmę 30 markių arba 5 dienų arešto. Bet ir vidury dienos gatvėje retai su-

tiksi sveiką jauną vyrą, kadangi by valandą vokiečių viršaičiai gali jį paimti ir nusiųsti apkasų kasti ar prie kitokių militarinių darbų.

Syki įzymesnieji Vilniaus pirkkliai buvo sumanę atgauti miesto pirklybą. Atidaryti kelias krautuves ir sugabeno į jos iš visos Lietuvos produktų, kokių tik galėjo. Bet vos tai padarė, užklupo vokiečiai ir viską pasiėmė savo reikalams.

Nepaisant didelio skurdo, kurį Vilniaus gyventojai kenčia, pareitą vasarą vokiečiai buvo uždėję ant miesto gyventojų 2,400,000 markių ekstra mokesčius.

Kaip jau minėjau, Vilniaus aplinkėje ir abelna visame šiame krašte vokiečiams labai stokuoja darbininkų militariniams darbams atlikti. Taigi jie pradėjo gaudyti gyventojus ir versti verst i eiti jiems darban. Pereitą vasarą tų darbų atlikimui buvo surinkti net iki 70 metų amžiaus seniai ir vyresnieji vaikai. Negana to, tvirtesnius darbininkus vokiečiai išsivare Vokietijon.

Sulyg tautų Vilniaus padėjimas yra labai supainiotas. Beveik pusė miesto gyventojų — žydai. Yra teipogi ir Lietuvių tyrtas elementas. Iš pat pradžių vokiečiai mylėdavo kiršinti lietuvius su lenkais. Tantičiausia vokiečiai palaiko lenkų pusę, platindami jų tautines aspiracijas ir žadėdami atgaivinti Lenkų karaliją. Lietuvių geidimai susilaukti autonomijos irgi randa pritarimą tarp vokiečių. Ir kada tarp lenkų ir lietuvų kyla politiški ginčai, kurie kartais kuone prieina iki kraujo praliejimo, vokiečiai turi iš to didžiausią pasigėdinti, sakdami: "Štai, žiūrėkit: tai mūsų darbas!"

Žydai nemylė vokiečių, kad tieji kartais kišasi į jų tikėjimo dalykus. Kada Brusilovo armija pernai pavasaryj buvo pradėjusi varyti ties Vilnium ofensivą, žydų rabinai meldėsi, kad greičiau sugrįžtų rusai.

Vilniuje yra senos (200 metų) žydų kapinės, visų žydų labai gerbijamos. Vokiečiai pradėję užkasinti tose kapinėse dvesiusus savo arklus. Mieste yra žydų senių namas. Kada tapo įvestos duonos kortelės, sumazinta maisto kiekybė ir toje prieglaudoje esantiems seniams. Seniai pradėjo mirti badu; kas savaitę mirdavo po 10 ir daugiau senų. Žydų delegacija, nuėjusi pas miesto komendantą, prašo kad anoji senų prieglauda būtų paluosuota nuo maisto sumazinimo taisyklės. Komandantas atsakė: "Ką darysi? Jie visi seni; nežilgo visvien turės mirti, tad kodėl nepaduoti jiems nuodų?"

Vilniaus žydai gaudavę iš Amerikos žydų kas mėno po 100.000 markių pinigų. Iš tų pinigų 13.000 markių komandantas pasiimdavęs sau, o už likusius pinigų žydai turėdavo pirktis sau maisto iš vokiečių, kurie lupdavo labai augstas prekes. Teip

kėdavo mokėti net pusantros markės!

Ginčus Lietuvių su Lenkais galima palyginti prie vokiečių susikirtimų su austrų kareiviais. Ypač tie susikirtimai tarp vokiečių ir austrų paarsėjo nuo pereito Birželio mėnesio, kada austrai neatsilaikė prieš Brusilovo armiją. Vokiečių oficerai apreiškė, kad jei kiti syk austrai teip lengvai pasiduos rusams, vokiečiai stovėsia jų užpakalyje ir kiekvieną austrą, neklausantį duotų įsakymų jie nusiausią ant vietos.

Dusyk pereitų metų pavasaryje, kada Brusilovo armija mėgino prasimušti pro vokiečių apkasus, pastarieji buvo pasirengę apieisti Vilniaus miestą ant kiekvieno įsakymo. Archyvai ir visoki kiti dalykai buvo sukrauti, prirengti išsiuntimui. Dar ir dabar kaip vietos gyventojai, teip ir patys vokiečių kareiviai neabejoja, kad rusų armija pramuš vokiečių liniją ir atsiims Vilnių į savo rankas. Bet kol tas įvyks, Vilniaus gyventojai laukia ir badmirauja.

(Žvaigždė.)

AMERIKOJ

Baltimore, Md. Lietuvių I. W. W. rubsiuvių skyrius su "D. Balso" bendrove surengė vakarą. Vakaras buvo tuom puikus, kad ALAK. Choras jame dalyvavo, vadovaujant A. Simanavičiui sudainuota "Sugrįžk", "Kad rytą einu sau taku", "Sukelkim kovą", "Paukšteliai mieli" ir kelias kitas. Dainavimas šiuom kart nusisekė labai puikiai, užtai dainininkams susirinkusi publika dėkavojo gausiais delnų sudavimais, kas priverė nekurias dainas atkartoti. Publikos buvo pilnutė salė. Publiką teip skaitlingai sutraukė žinia, kad dainuos augščiau minėtas choras, tai viena, o antra, kalbėtojum buvo pakviestas J. Shmitas, kurį plieno trustas buvo įgrūdęs kalėjiman už organizavimą darbininkų laike straiko. Bet susirinkusieji labiausia įdomavo dainomis. Ir iš tikrųjų, turbūt nieku negalima teip susiraminti, kaip skanbiomis dainelėmis. Jas išgirdus, užmiršti žmogus visus liudėsius, vargus, ašaras, skausmus ir viską, kas tik slogina žmogaus gyvenimą. Su jausmingų dainelių garsais, nevieno klausytojo mintis nuskrenda į užjūrį, kur mūsų sentėvių kapai, kur mūsų tėveliai, broliai ir sesutės gyvena alaus sunkimui, bet salianų nėra nė vieno.

Turime gražią bažnytelę, kurios klebonu yra tautietis lietuvis. Parapijoj, prie lietuvių priklauso ir lenkai su airiais. Tvarka ir sutikimas tarp šių trijų tautų parapijonų yra pavyzdinga. Iš lietuviškų draugijų turime dvi pašelpines, SLRKA. kuopa su 60 narių ir SLA. kuopa su apie 20 narių. Prie šių draugijų ir kuopų priklauso visi geri žmonės, o tie, kurie tokių draugijų naudingumą nepažįsta, tie palaiko "Bulmizio" klubą, ir ten pralėdžia sunkiai uždirbtus savo centus su įvairios rūšies gėrovais. Iš tokių lietuvių, suprantama, niekam nėra naudos, jie net ir sau nenaudingi. O juk reiktų tokiems žmonėms susiprasti ir glaustis prie sa-

Vasario 18 P. P. D. unijos lietuvių skyrius ir "D. Balso" bendrovė surengė prakalbą su dainomis. Pirmiausia kalbėjo "D. B." bendrovės atstovas A. K. Ką jis savo kalboj norėjo pasakyti, negalima buvo suprasti, nes vieton kalbėti apie "D. B.", kalbėjo apie Šidlavos kunigus prieš 200 metų. Prie to dar perskaitė pusiau sumazintas skaitlynes "D. B." skaitytojų Amerikos didmiesčiuose, o kaip vėliau paaiškėjo, jis tą darė "del geresnės agitacijos". Jo prakalbą parsiejo vakaro pirmininkui sulaikyti. Toliaus kalbėjo du anglai. P. P. D. organizatoriai. Paskiausia kalbėjo J. Shmitas.

Shmitas pirmiausia padėkavojo darbininkams užtai, kad šie savo aukomis ir protestais paluosavo jį ir kitus iš Dulutho (Minnesotos valstijos) kalėjimo, kur juos buvo sugrūdęs plieno trustas. Toliaus kalbėjo apie rudkasių straiką ir jo baisenybes, teip pat nurodinėjo kaip trustas išnaudojo ir skriaudė darbininkus suvirš per dvidešimt metų, ir galiaus priminė apie ACW. of A. unijos vadus, kurie veda rubsiuvių straikus Brooklyne ir Philadelphijoje ir kaip vienoj teip ir kitoj vietoj vadai padarė sutartis su darbdaviais, be straikečių žinios ir straikečiams liepė visiems eiti į darbą. Anot jo žodžių, Brooklyne lietuviai pasipriešino, bet ant to niekas nepaisė, nes žydai ir kiti sugrįžo į darbą ir lietuviai skaitlyje 1700 liko vieni, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

G. Tautietis.

Cleveland, Ohio. Iš veikimo SLA. 135 kp. Laikytame susirinkime SLA. 135 kp. Vasario 14 d., susirinkimą atidaręs pirmininkas J. Versekas apreiškė, kad rekordų sekretorius yra išvažiavęs iš miesto apsigyventi kitur, į jo vietą tapo išrinkta naujas rekordų sekretorius J. J. Zilis. Rengimo komisija apreiškė, jog yra galima gauti liuosas nedėdies Rugšėjo mėnesyje; susirinkimas vienbalsiai nutarė tai dienai surengti teatrą ir balių su pamarginimu. E. Zitkevičiūtė pažadėjo paaukauti dovaną vertės apie \$3.00 minimam baliui.

Kp. atstovai į CLD. Sąryšį apreiškė, kad "Sąryšis" praeitame susirinkime nutarė, kad draugijos paskolinų žadaman "tarptautiniam bazarui" pinigų del rengimo lietuvių skyriaus, kas vienbalsiai priimta ir nutarta remti kiek bus galima lietuvių skyrių "tarptautiniame bazare" pagal kuopos išgalę. Naujų narių prisirašė du: A. Andziulaitis ir F. Sankevičius. Nutarta prisidėti prie SLA 8-to apskrčio ir išrinkta du atstovus sekančiam apskrčio suvažiavimui, kad atstovautų 135 kp.; atstovais išrinkta: J. Brazaitis ir J. J. Zilis. Nutarta, kad kiekvieną susirinkimą, nariai, kurie gali, prisirengtų su trumpomis prakalbomis. Paskaitomis, ginčais ir deklaracijomis bei kuom kitu: viskas turės atsibuti prieš pat susirinkimo atidarymą, pusę valandos. Manokiam, kad toki programėliai užinteruos narius ir geriaus juos patrauks į susirinkimus bei pakels nariuose upą lavinimos kuom nors.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Jeigu tas yra tiesa ką Shmitas pasakojo, tad guodojami skaitytojai tegul patys dabar sprendžia apie tokius unijų vadus, ir ką gero iš to galima susilaukti, kurių paskui dauguma net vietos neteko. Philadelphijoje tas pats patiko italus, kas Brooklyne lietuvius.

Angliakasis.

PERŽVALGA

Netikęs darbas. Kuomet buvo rengtasi prie New Yorko suvažiavimo 16 d. Sausio, kad ten visoms sriovėms susivienijus ir palikus CK. toliau veikimui, prieš pat tą suvažiavimą, kaip jau yra žinoma, umu laiku įvyko suvažiavimas Pittsburge, kur klerikalų nutarta aname New Yorko suvažiavime nedalyvauti ir su tautininkais nesidėti. Tai buvo skaudi žinia pasklidusi žinioms apie to suvažiavimo nutarimą. Bet dar tam nebuvo galas, nes dabar pasirodė, kad visiems skyriams CK., ALT. dar buvo išsiuntinėta spaudintai atsisaukimai, kuriuose, slepiant žalčio dantis ir rodant lapės vuodegą, kviečiama anuos skyrius neprisiidėti prie CK., bet tvirti TF. skyrius vieton skyrių CK. Bauginama tie skyriai CK. bedieviais ir kitokiais būdais, kad tik juos patrauktų savo pusėn. Ir tai ten pat dar drįstama kalbėti apie "šventą darbą" šelpime Lietuvos baduolių. O juk jau praeiktesnio darbo nereikia, kokį šių metų karte atliko ALT., ar kas kitas jos vardu. Toks darbas, vertas pasmerkimo, be atsisveikimo, ar jį veikty tautininkai, ar socialistai, ar klerikalai, kurie pasiskubino padaryti šitą pradžią.

Dabar laikas. Ikišiol lietuviai turėdavo progą pasiteisinti, kad neturi laiko atlikimui daugelio pareigų, nes tam laiką sugaišdavo "baliai" ir kitoki pasilinksminimai, o ypač daugumai truko laiko, jei kuomet reikėjo pasidarbuoti Lietuvos reikalams. Dabar, užstojus gavėnei ir tiems "baliams" apsisėdėjus, lieka užtektinai laiko geriems darbams, kuriais šių metų yra rinkimas aukų baduojančiai Lietuvai. Tam dabar yra geras laikas, geras proga ir tą progą kiekvienas privalo išnaudoti įvairiais būdais. Tinkamiausiu dabar yra rengti paskaitas. Tinkamų paskaitų, kiek girdėjome, apšiai turi prisirengęs p. Chmieliauskas ir dr. Graičiūnas, kurie sutinka atlaikyti su paskaitomis kiekvieną lietuvių koloniją.

Melagingi informavimai. Patersone (N. J.) įvyko susirinkimas vietos lietuvių, kad apsvaresčius, ar reikia visiems susivienijus veikti šelpimo darbą, laikantės prie ALCK. Vienas žmogelis pasiūlymą paaiškinti, kad CK. jau nėra, nes iš jo pasitraukę visi "katalikai", o laikraštis, talpindamas šitą žinią, melagingai paaiškina, kad "katalikai" pasilikę CK. ikitol, kol nebus likviduota "Lietuvių Dienos" darbas. Iš protokolo ALCK. gi žinome, kad suvažiavime 16 d. Sausio "Lietuvių Dienos" darbas (rengimas rinklevų gatvėse) likviduota, o C. Komitetas pasilikė veikti Lietuvos šelpimo darbą tol, kol Europos karė tęsis. Prie to C. Komiteto pasilikio ir katalikų atstovai, kurių vienas (Augustaitis), buvęs sekretorium, tuom

sektorium pasilikio ir ant toliaus, prizadėjęs dirbti be algos. Taigi, kaip aname susirinkime, taip pat susirinkimą skelbiančiame laikraštyje, žmonės yra informuojama melagingai.

Rami lietuvių kolonija. Kuomet mūsų kolonijose eina visur vaidai, nesutikimai ir prasivardžiavimai, tai rodo, kad tas visur pas lietuvius yra priimtu. O vienok taip nėra, nes esama dar ir ramių vietų, kur to visko nėra, kas yra pas Amerikos lietuvių didžiūmoje. Štai "A. Lietuviui" rašo Pinavijas iš Londono, kad ten tarp lietuvių ramu, nesigirdi prasivardžiavimų "bedieviais", "liberalais" ir tam panašiai. Tą tvarką tarp londoniečių palaiko kun. V. Matulaitis. Na tai ačiū Dievui, turime vieną ramią lietuvių koloniją.

Lietuvių diena. Daugelyje lietuvių kolonijų rengiamasi švęsti 4 dieną Kovo, kaip lietuvių šventę, kurią nustatė klerikalų seimas, atsibuvęs 1914 m. Chicagoje. Ta diena švenčiama su iškilmingais vakarais, programų papuoštais, kuriuose tai vakaruose renkama aukos nukentėjusiai Lietuvai. Šitą dieną visiems reikėtų remti, nes ne atsisveikiant, kaip kitą, jos tikslas, nešti patalpą baduojančiai savo tėvynei, visgi yra remtinu. Prie to dar liekasi priminti, kad 4 diena Kovo yra paminėtinė ir iš lietuvių praeities istorijos, kaip diena, kurioje Lietuvoj tapo panaikinta baudžiava 1863 metų. Diena svarbi ir verta paminėjimo.

Numirė kun. J. Pranaitis. "Zvaigždė" paskelbė telegramą iš Petrogrado, paskelbiantį, kad Petrograde 11 d. Vasario numirė kunas J. Pranaitis. Velionis buvo augsto mokslo žmogus, apart kitų jis gerai pažinojo žydų ir rytinių tautų kalbas. Nuo tulo laiko jis gyveno Turkestane ir ten buvo įsteigęs kelias katalikų bažnyčias. Velionis buvo gimęs Panemunupio kaime, Griškabudžio parapijoje, Naumiesčio paviete, Suvalkų gubernijoje.

Suvenytos Vals. nesteigs savo konsulatą Vilniuje. Pirmaus rašėme, kad Amerikos lietuvių tarpe kilo mintis, kad pareikalauti Suvenytų Valstijų valdžios įsteigti Lietuvoj savo konsulatą. Dabar "Ateitis" skelbia, kad Suvenytų Valstijų valdžia atsisako nuo to reikalavimų, motivuodama, kad karės metu ir karės užimtose teritorijose steigimas konsulatų yra negalimu.

Bulota kelias Europon. Žinios vaikščioja, kad A. Bulota, pusėtinai įsipykęs Amerikos lietuviams, baigia jau savo maršrutus po lietuvių kolonijas ir tą užbaigęs, su savo motere kelias Europon. Žymantieną pa

siliks Amerikoje. Bulota, prisidarys nemalonumų sau ir kitiems, iškeldamas Europon, nepaliks po savim gero ženklo, tad vargiai jo kas ir gailės.

Zingeidauja. P. Leonas iš Maskvos, per laikraščius zingeidauja, kas iš Amerikos lietuvių pereinamas metais yra jo vardu siuntęs per Ruso-Amerikos laivų kompaniją 980 rublių. Suprantama, kad tai aukos nukentėjusiems nuo karės, bet kokiai draugijai pavedama tuos pinigų išdalyti tarp baduolių, nėra pasakyta, negi yra žinia kas iš amerikiečių tuos pinigus siuntė.

Prakalbos ir paskaitos.

Nelabai seniai "Dirvoje" tilpo straipsneliai pono Chmieliausko ir dr. Graičiūno, kur nors mažumu buvo išsireikšta, kad geru daiktu būtų pakeitus šią dieną mūsų numylėtasis prakalbas paskaitomis, kurios būtų praktiškesnės ir naudingesnės mūsų gyvenime, negu šiandieninės, nekuom neapbružiuojamos prakalbos.

Šitas pakėlimas balso ir noras pakeitimo prakalbų paskaitomis, yra jau nenaujas. Jis buvo pakeltas 1909 m. "Tėvyneje" p. Kelmelio po antgalviu "Mūsų prakalbininkai" ir "Vienybėje L.". rodosi p. Sirvydo straipsniu po antgalviu "Šiuokime mūsų estradas". Tuose straipsniuose buvo plačiai nurodyta mūsų prakalbininkų nenuoseklumai ir kaip jų skelbiamos prakalbos tik piktina klausytojus, nieko naudingo jiems netiesiant. Ten pat buvo patarta, kad vieton tokių nevykusių prakalbų, būtų vaduojamasi paskaitomis. Tie straipsniai nepatiko anų laikų "oratoriams" ir už pasikėsinimą ant prakalbų, savo organuose jie rėžė iš pečių diržus anų straipsnių autoriams, nesigailėdami jiems savo epitetų. Vienok aniedu straipsniai nepasilikė pasekmių ir laikui slenkant, vienu ir kitu pradėta girdėti iš estrados paskaitas. Atsirado žmonės ant vietos, kurie pajieję surengti ir paskaityti tokias paskaitas, kokios pasirodė reikalingomis, o jei kur tokių žmonių ant vietos nebuvo, tai arba pakviesta prelektorai iš kitur, arba gauta apdirbtos paskaitos ir ant vietos skaityta vieno ar kito iš gabesniųjų lietuvių. Kitur dargi ir tuom negalint pasivaduoti, imta skaityti dalimis iš Lietuvos istorijos ar kitų mokslo sąkų, tiesiog iš knygos. Šitą pastarąją metodą pradėta naudoti Rochesteryje, kur pirmu tokiu iš knygos skaitymu pasirodė p. Petronis, rodosi 1911 metais. Ir laiku bėgant, skaitymai nuo estrados pradėjo eiti madon, kaip kad stojiu jau greta prakalbų ir be jų retai kur apsieita, o vietomis jau paskaitos buvo dideliu prakalbų konkurentu. Ir tik pradėjus iš Europos čia važiuoti "svečiams-nebuvėliams", turintiems įvairius tikslus, prakalbos vėl atgijo, o kaip šiais karės metais, net ir su lapoju; ir vėl nuo estrados žirdisi nesuskaitomos dau-

gybės žodžių, ir vėl matosi daugybė šokinėjančių, mosuojančių ir besispardančių įvairių tipų. Trumpai sakant, pas mus estrada vėl sugrįžo į senąją poziciją, vėl ji virto įrankiu negabių ir nesamoningų savo kamuočių, žmonių, kurie mėgsta matyti į save atkreiptus susirinkusių publikos veidus, ir mėgsta tikėti, kad jie yra minių tamsių žmonių mokiniojais, švietėjais, vadais, ir dar dievai žino kuom.

Prakalbos yra geru ir labai geru daiktu, bet tik tol, kol jos atsako savo prasmėi ir tikslui. Prakalbos yra geros, kuomet jas skelbia taktingas, gabus ir išmintingas prakalbininkas, kurs žino ką ir kam kalba. Bet nelaimė, kad pas mus tokių prakalbininkų, galima sakyti, kaip ir nėra, o jei dar yra vienas ar daugiau, tai jų prakalbos susirinkusių publikos yra apsiepiamos. Mat mūsų žmonės yra jau su demoralizuoti pigių "oratorių" ir persiėmę tokia dvasia, kad jeigu jie prieš save nemato ant estrados žmogų šokantį kazonką, nemato kumščiomis sukanant apie savo smilkinius, ir negirdi pludimo ir keismo žodžių, tai jie kalbančių žodžių nesupranta ir todėl, arba nieko neranda, arba randa nesusamus daiktus, ir todėl labai tankiai toki žmonės visai nesilėpina, pasižymi kaip žemą civilizaciją laipsnį jie užima ir tuomi nuo estrados nubaido žmogų, kurs turi ambiciją. Ir tokių priežasčių dėlei, labai retai rasime žmonių, kurs guoduoja save ir savo garbę, nes tokiems žmonėms pavojus iš anksto yra žinomas: "kritika" ant vietos ir "kritika" laikraščiuose. Bet tai dar tame nevisos bėdos. Didžiausios bėdos pas mus su tais kalbėtojais, kurie ant estrados lipa be jokio tikslo, be jokio prisirengimo, be jokio persitikinimo ko jie ten lipa ir ką jie užlipę ten turi veikti. Na ir tokiu būdu, jie atsisotję ant estrados jaučiasi kaip girioje. Šokinėja, kumščias sugniaužė rekauja ir šneka patįs nežinodami ką, ir tada susirinkusioji publika nežino ar ji pasirinko į prakalbą ar į prastą cirką. Ir nestebėtina, kad tokiose "prakalbose" kila betvarkės, trukšmai. Ir kaipgi. Toks prakalbininkas, be jokio prisirengimo užėmęs estradą, turi šokinėti, kad ant susirinkusių padaryti kokį įspūdį, o kad šokinėjimas nebūtų tuščias, tai prie tam dar ir kalbama, ir tai kalbama tas, ką vėjas į mintį atneša. Čia pradedama kalbėti apie vieną dalyką, bet dar jį tą neįsigilinus, minčių tiesiog iš knygos. Šitą pastarąją metodą pradėta naudoti Rochesteryje, kur pirmu tokiu iš knygos skaitymu pasirodė p. Petronis, rodosi 1911 metais. Ir laiku bėgant, skaitymai nuo estrados pradėjo eiti madon, kaip kad stojiu jau greta prakalbų ir be jų retai kur apsieita, o vietomis jau paskaitos buvo dideliu prakalbų konkurentu. Ir tik pradėjus iš Europos čia važiuoti "svečiams-nebuvėliams", turintiems įvairius tikslus, prakalbos vėl atgijo, o kaip šiais karės metais, net ir su lapoju; ir vėl nuo estrados žirdisi nesuskaitomos dau-

tojai" yra lankęsi. Prie to dar reikia priminti dar ir tokius nevykusius kalbėtojus, kurie su savo tikslu eina visai netinkamom vieton. Ot priminti galima, kaip vieną ant estrados, kur SLA. kuopa buvo surengusi prakalbas su tikslu agitacijos to paties SLA., porą valandų drožė agituodama už lietuviškąjį sufragizmą. Kitur TMD. kuopa surengė prakalbas irgi su tikslu agitacijos TMD., pakviestas "kalbėtojas" agitavo vien už LDLD., konkurentą TMD. Ir kaip pirmoji apie SLA., taip šitas vyras apie TMD. nė žodelio neprisiiminė. Kitur yra buvę atsitikimai, kad ALTS. kuopa parengė agitatyviškas prakalbas, tai kalbėtojas savo prakalbą pašventė vien tam tikrai tulpai ant L. Vycių, kuomet jis tų Vycių visai nepažįsta, negi turi pretensiją ant jų pykti, kuomet tie jam nieko blogo nėra padarę. Kitur SLRKA. kuopai parengus irgi agitatyviškas prakalbas, kalbėtojas ne apie SLRKA., ne apie tą kuopą kuri jam prakalbas surengė, nieko neprisiiminė, visą sau pavestą laiką su-naudojo plakimui "cilikų" ir "laisvamanių". Kur, kada tas buvo ir kas tokiais kalbėtojais buvo, nėra reikalo čia apie tai minėti. Užtenka to, kad tai yra faktas, kurio liudininkais yra tie kurie tas prakalbas girdėjo. Laikraščiuose skaitome eiles korespondencijų iš įvairių lietuvių kolonijų, kuriose visur skundžiamasi ant tokių prakalbų, ant tokių prakalbininkų, kurie vieton žmonėms suteikti naudą, pasakyti jiems ką, zingeidais, pamokinti jų laikraščiuose. Bet tai dar tame nevisos bėdos. Didžiausios bėdos pas mus su tais kalbėtojais, kurie ant estrados lipa be jokio tikslo, be jokio prisirengimo, be jokio persitikinimo ko jie ten lipa ir ką jie užlipę ten turi veikti. Na ir tokiu būdu, jie atsisotję ant estrados jaučiasi kaip girioje. Šokinėja, kumščias sugniaužė rekauja ir šneka patįs nežinodami ką, ir tada susirinkusioji publika nežino ar ji pasirinko į prakalbą ar į prastą cirką. Ir nestebėtina, kad tokiose "prakalbose" kila betvarkės, trukšmai. Ir kaipgi. Toks prakalbininkas, be jokio prisirengimo užėmęs estradą, turi šokinėti, kad ant susirinkusių padaryti kokį įspūdį, o kad šokinėjimas nebūtų tuščias, tai prie tam dar ir kalbama, ir tai kalbama tas, ką vėjas į mintį atneša. Čia pradedama kalbėti apie vieną dalyką, bet dar jį tą neįsigilinus, minčių tiesiog iš knygos. Šitą pastarąją metodą pradėta naudoti Rochesteryje, kur pirmu tokiu iš knygos skaitymu pasirodė p. Petronis, rodosi 1911 metais. Ir laiku bėgant, skaitymai nuo estrados pradėjo eiti madon, kaip kad stojiu jau greta prakalbų ir be jų retai kur apsieita, o vietomis jau paskaitos buvo dideliu prakalbų konkurentu. Ir tik pradėjus iš Europos čia važiuoti "svečiams-nebuvėliams", turintiems įvairius tikslus, prakalbos vėl atgijo, o kaip šiais karės metais, net ir su lapoju; ir vėl nuo estrados žirdisi nesuskaitomos dau-

gaus be tikslo, gali būti kiekvienam iš skaitytojų aišku, kaip blėdingu yra visuomenei, ar bent tos visuomenės dalims, prieš kurios akis toki "kalbėtojai" vaidinasi. Toks betikslis "kalbėtojas", užėmęs vietą ant estrados, nežino ką kalbėti, tad jis kalba be jokios tautos: pagyrė vieną, išplaudė kitą, pašiepė trečią, kartais dar nupeikė tą ką pradėjo buvo pagyręs ir galas. Žmonės gi, kurie buvo susirinkę pasiklausyti, lyg apsvaigę pasėdėjo ir apsvaigę skirstosi. Už kelių dienų jie eina klausytis kito tokio betikslis "kalbėtojo" ir čia patiria tą patį, gal tik su tuom skirtumu, kad jau šiūn kartą gariama tas kas anais sykais buvo plustama, ir gerbiama tas kas anais sykais buvo plustama ir atbulai. Ir taip žmonės tokiems "kalbėtojams" svaiginant per ilgus laikus, kas šventadienis, o kartais dar ir su viršlaikišiais šokių dienų vakarais, mes neprivalome stebėtis, kad mūsų visuomeniškuose kaip ir privatiškuose dalykuose, viešpatuoja anarchija, pirtuvė, demoralizacija. Pagelba nuo visų šitų blogumų mums gali būti tik viena, tai ir "laisvamanių". Kur, kada tas buvo ir kas tokiais kalbėtojais buvo, nėra reikalo čia apie tai minėti. Užtenka to, kad tai yra faktas, kurio liudininkais yra tie kurie tas prakalbas girdėjo. Laikraščiuose skaitome eiles korespondencijų iš įvairių lietuvių kolonijų, kuriose visur skundžiamasi ant tokių prakalbų, ant tokių prakalbininkų, kurie vieton žmonėms suteikti naudą, pasakyti jiems ką, zingeidais, pamokinti jų laikraščiuose. Bet tai dar tame nevisos bėdos. Didžiausios bėdos pas mus su tais kalbėtojais, kurie ant estrados lipa be jokio tikslo, be jokio prisirengimo, be jokio persitikinimo ko jie ten lipa ir ką jie užlipę ten turi veikti. Na ir tokiu būdu, jie atsisotję ant estrados jaučiasi kaip girioje. Šokinėja, kumščias sugniaužė rekauja ir šneka patįs nežinodami ką, ir tada susirinkusioji publika nežino ar ji pasirinko į prakalbą ar į prastą cirką. Ir nestebėtina, kad tokiose "prakalbose" kila betvarkės, trukšmai. Ir kaipgi. Toks prakalbininkas, be jokio prisirengimo užėmęs estradą, turi šokinėti, kad ant susirinkusių padaryti kokį įspūdį, o kad šokinėjimas nebūtų tuščias, tai prie tam dar ir kalbama, ir tai kalbama tas, ką vėjas į mintį atneša. Čia pradedama kalbėti apie vieną dalyką, bet dar jį tą neįsigilinus, minčių tiesiog iš knygos. Šitą pastarąją metodą pradėta naudoti Rochesteryje, kur pirmu tokiu iš knygos skaitymu pasirodė p. Petronis, rodosi 1911 metais. Ir laiku bėgant, skaitymai nuo estrados pradėjo eiti madon, kaip kad stojiu jau greta prakalbų ir be jų retai kur apsieita, o vietomis jau paskaitos buvo dideliu prakalbų konkurentu. Ir tik pradėjus iš Europos čia važiuoti "svečiams-nebuvėliams", turintiems įvairius tikslus, prakalbos vėl atgijo, o kaip šiais karės metais, net ir su lapoju; ir vėl nuo estrados žirdisi nesuskaitomos dau-

ausimis, o ne akimis. Čia mat einasi apie paskaitas, o ne apie cirką ir todėl, kurie mėgsta klausytis pamokinimo žodžių, paskaitose visuomet juos atras. Paskaitose nėra pliovonių nepludimų. Paskaitos yra vadinamos prelekcijomis ir todėl jos klausytojams suteikia lekcijas, kuriomis beveik kiekvienas gali pasinaudoti. Prelekcijas ar paskaitas rengiant 2-3 kartus metuose, žmonės turėtų naudoti šimtą kartų daugiau negu iš nevykusių prakalbų. Kadangi paskaitos turi didelę vertę, tad jas, suprantama, parengti gali tik toki žmonės, kurie turi pažintį su mokslo šakomis ir todėl kad paskaitas parengia tikrąsias žmonės, todėl paskaitos yra naudingos, o kad prakalbos užsiima šiandien daugiausia nieko nežinanti, todėl prakalbos yra mums blėdingos.

Šuglaudus tad viską, kas augščiau pasakyta, reikia pasakyti, kad p. Chmieliausko ir dr. Graičiūno patarimai yra remtini ir todėl, naikinime prakalbas, o užveskime paskaitas jų vieton.

LIETUVA TURI BUTI LAISVA.

BET LAISVĖS BE DARBO IR KOVOS NEĮGYSIM.

Lietuvos Neprigulmybės Fondas (buvusis L. Autonomijos Fondas) ir yra įsteigtas tik tam, kad būtų iš apmokėti žygius ir darbus sunkioje kovoje už Lietuvos laisvę.

Dėkite savo aukas dėl Lietuvos laisvės išgavimo į "Lietuvos Neprigulmybės Fondą".

Uždėkite mokesčius Lietuvos liusybei išgauti ir mokeskite juos kas mėno arba kas metai į Lietuvos Neprigulmybės Fondą.

Jau 100 lietuvių susirado, kurie pasižadėjo, moka ir mokes į Lietuvos Neprigulmybės Fondą po \$10.00 kas metai tol, kol Lietuva neišgaus pilnos neprigulmybės. Kas lietuvis, kas nori savo kraštui ir broliams liusybei ir gerovės, turi prie tos šimtinės tuojau prisidėti, kad sudaryti pilną 1000, kurie mokėtų po \$10.00 kas mėno.

Lietuvos Neprigulmybės Fondo prezidentu yra Dr. J. Šliupas, vice-prezidentu A. Ramanauskas iš Lawrence, mass., sekretorium A. Rimka, izdininku T. Paukštis, finansų sekretorium J. Sekevičius. Komiteto nariai: Dr. K. Drangelis, F. V. Janauskas, R. Karuža ir J. O. Sirvydas.

Siunčiant L. Neprigulmybės Fondui aukas, money orderį reikia išrašyti ant izdininko Tamo Paukščio vardo ir pasiųsti per finansų sekretorių: J. Sekevičius, 101 Oak st. Lawrence, Mass.

LG. ir LNF. rekaluose.

Finansų sekretoriaus pranešimas.

Kad geriaus sutvarkius Lietuvos Gelbėjimo ir Lietuvos Neprigulmybės Fondų reikalus ir kad pasekmingiau rinkti aukas ir agituoti mūsų fondams, butinai reikalinga, kad jau susitvėrę ir esanti LG. ir LNF. Fondų skyriai pridurtų man savo skyrių valdybų vietas, pavardes ir pilnus adresus. Reikalingi adresai ypač šių vietų, kur yra senokai

gyvuoja ir dirbanti skyriai: 1) New Philadelphia, Pa., 2) So. Omaha, Neb., 3) Dayton, Ohio., 4) Cleveland, Ohio., 5) Rochester, N. Y., 6) Worcester, Mass., 7) So. Boston, Mass., 8) Brooklyn, N. Y. ir visi tie, kurie pastaruoju laiku susitvėrė po Ohio, N. Y., Ind. ir Ill. valstis.

Teipgi primenu, kad visi skyriai, kurie jau turi surinkę aukų, kuogreičiaus prisijungę Centran aukas-pinigis. Telpgi tukstantiniai, kad įneštų savo aukas už 1917 m., nes tuoj reikės parengti Neprigulmybės Fondo tukstantinių narių pilną surašą ir viešai paskelbti.

A. Ramanauskas.

LG. ir NF. sekretoriaus pranešimai.

1. Šiomis dienomis žinioms Amerikos lietuvių visuomenės veikėjams, organizacijų viršininkams, laikraščių redakcijoms ir kt. išsiuntinėjama pluošteliai L. Neprigulmybės Fondo valdybos pagamintų "ypatiškų laišku". Kas tų laišku gaus, labai prašomas nelaikyti pas save, bet kiekvieną kartą kaip tik rašo kam nors laiška — po vieną tų lapelių į laiška įdėkit. Kam tų laišku pritrūktų arba būtų negavęs, o norėtų jų turėti, prašoma kreiptis į žemiau pasirašiusį, o bus tuojau pasiųsta.

2. Ikiol dar tik iš keliolikos vietų prisiūsta draugijų adresai. Dar kartą meldžiu pasiskubinti tų adresų prisiūsti, kad būtų galima pasiūsti specialiai pakvietimai su prašymu paaugauti Lietuvos Neprigulmybės Fondui.

3. Šiomis dienomis sugrįžo krivulė dėl p. A. Bulotienės prašymo iš L. Gelbėjimo Fondo paskirti \$1000.00 "Žiburėlio" draugijai mokslieiviams šelpti Rusijoj. Didžiama fondo komiteto narių nutarta p. Bulotienės prašymą atmeti, bet savo balsavimą pamatuodami didžiama narių išsireiškė už tai, kad nukentėjusiems nuo karės mokslieiviams šelpti būtų iš L. Gelbėjimo Fondo paskirta, pasiūsta kad būtų ne laikinai "Žiburėlio" valdybai Petrograde, o pačiai "Žiburėlio" draugijai esančiai Lietuvoje, Vilniuje. Keliato komiteto narių yra tiesiog išsireiškė, o dviejų net padaryta formaliai įnešimai, kad siunčiant L. Gelbėjimo Fondo pinigų į Lietuvą dalis būtų paskirta nukentėjusiems nuo karės mokslieiviams šelpti.

A. Rimka.

Svarbi žinia Massachusetts ir New Hampshire Valstijų lietuviams.

Gerb. mūsų veikėjas p. A. M. Martus baigia jau apvažinėti Illinois, Indiana, Iowa ir Nebraska valstijas su prakalbomis apie Lietuvos vargus ir organizuodamas įvairias kultūrinias ir labdaringas draugas šelpti Lietuvą, taigi Kovo mėn. viduryje atvažiuoja į Mass. ir N. H. valstijas ir lietuvių apgyventas kolonijas. P. Martus kalbės apie dabartinį lietuvių padėjimą Rusijoje ir Lietuvoje: jų skurdą, medeginį, dvasinį ir ekonominį gyvenimą; apie įvairias kultūros ir šelpimo draugas. Apie Amerikos lietuvių gyvenimą ir jų pa-

reigas dēlei Lietuvos reikariai, o svarbiausia Lietuvos šelpimo. P. Martus bus šiose vietose ir dienose:

- 1) Worcester, Mass., Kovo 17;
- 2) Providence, R. I., Kovo 18;
- 3) New Bedford, Mass., Kovo 19;
- 4) Taunton, Mass., Kovo 20;
- 5) Bridgewater, Mass., Kovo 21;
- 6) Hyde Park, Mass., Kovo 22 ir 23 d.
- 7) Stoughton, Mass., Kovo 24;
- 8) Norwood, Mass., Kovo 25;
- 9) Hydepark, Mass., Kovo 26;
- 10) So. Boston, Mass., Kovo 27;
- 11) Cambridge, Mass., Kovo 28;
- 12) Brighton, Mass., Kovo 29;
- 13) W. Lynn, Mass., Kovo 30-31;
- 14) Peabody, Mass., Balandžio 1;
- 15) Salem, Mass., Balandžio 2;
- 16) Haverhill, Mass., Balandžio 3;
- 17) Exeter, N. H., Balandžio 4;
- 18) Derry, N. H., Balandžio 5;
- 19) Nashua, N. H., Balandžio 6-7;
- 20) Manchester, N. H., Balandžio 8-9;
- 21) Lincoln, N. H., Balandžio 10;
- 22) Lawrence, Mass., Balandžio 11-12-13;
- 23) Lowell, Mass., Balandžio 14-15;
- 24) Maynard, Mass., Balandžio 16;
- 25) Hudson, Mass., Balandžio 17;
- 26) Fitchburg, Mass., Balandžio 18;
- 27) Gardner, Mass., Balandžio 19;
- 28) Athol, Mass., Balandžio 20;
- 29) Orange, Mass., Balandžio 21;
- 30) Northampton, Mass., Balandžio 22;
- 31) Easthampton, Mass., Balandžio 23;
- 32) Holyoke, Mass., Balandžio 24;
- 33) Westfield, Mass., Balandžio 25-26.

Cia paminėtų vietų bekolonijų draugijų ir veikėjų prašoma, kad pasistengtų tose vietose nusamdyti sales, padaryti apskelbimus ir išgarsinti visiems lietuviams, kad kiekvienas žinotų ir kuoskaitlingiausia susirinktų. Su pagarsinimu apskelbimų kreipkitės prie "Amerikos Lietuvis" arba prie "Ateities". Kaip tik kiekvienoje vietoje bus nusamdyta salė, tuojaus reikiama pranešti žemiaus pasirašiusiam.

Taigi prie darbo Mass. ir New Hampshire's lietuvių! Pridėję savo mažą dalelę darbo prie kultūros dalykų pasitarnausite daug gero Lietuvai ir lietuviams.

J. Sekevičius, 101 Oak st., Lawrence, Mass.

L A Š A I.

Kokia tai ponis Stearus agituoja, kad į mokintojas mokyklose moters nebūtų prileidžiamos jaunesnės kaip 50 metų amžiaus. Jeigu šitas įvyktų, tai būtų ženkla, kad žmonės grįžta atgal ir "progresyviškiems" artintųsi galas.

Naujas išradimas.

Magiškas skystimas gydomui gangrinoms.

Didelį Europos karę padarė daug atmainų žmonių gyvenime, nemažai ji žmonių gyvenimą įnešė ir naujų priemonių. Šiandieniais išradimais ilgai naudosis ateinančios žmonių gentkartės. Vienas iš svarbiausių išradimų pastaruose laikuose, yra išradimas gydomui atvirų ir pavoju žaizdų. Tai yra netik naujas, bet ir stebuklingas išradimas, kurį atidengė daktaras Carrel. Jo užduotis, kurią jis per ilgus laikus jautė prieš save, privedė jį prie padarymo skysto vaisto, tinkamo gydymui atvirų žaizdų, kurs užmuša visas bakterijas, nežeisdamas odos celių, ant kuno sužeisto paciento.

Pirmiausias toks vaistas nebuvo žinomas. Garsus mokslininkas juokėsi iš Carrelio besistengimų tokį vaistą surasti. Sakė, kad toks vaistas gali būti pasekmingas tik 3-4 dienoms praslinskus nuo žaizdos atsiradimo. Mat jiems rodėsi, kad žaizdos uždegimą jokių būdu užgesinti negalima. Jų manymu buvo geriausia žaizdą tik numazgoti ir aprišti, o vienok praktikoje tas buvo netikusiu, nes prie tokio gydymo, nors žaizda buvo tankiausia mazgojama, tai vienok labai tankiai užsinuodydavo. O jeigu kokia pavojinga žaizda kartais užgydavo, tai tik ačiu kraujo baltiesi grumulėliams, kurie besiverždami, savo pludimu, iš žaizdos išvardavo nuodus ir sutverdavo karštį, reikalingą žaizdos užgijimui. Tai buvo kova tarp žaizdos užnuodinimo ir kraujo baltųjų grumulėlių (pulių) veržimosi. Tik puliams apvalius žaizdą nuo užnuodinimo, buvo galima perplėstam kuni susiglausti ir sugyti. Jeigu žaizdos užnuodinimas apgalėjo pulių veržimąsi, tada sužeistą vietą reikėjo išpjauti, ar nukirsti, nes to nepadarius, ligonis turėjo mirti. Tokius žaizdų užnuodinimus paprastai vadinama gangrina.

Apie 100,000 rankų ir kojų nupjautą.

Tik vienoj Francuzijoje nupjauta apie 100,000 rankų ir kojų. Yra žinios, sulyg kurių būtų skaitlynė dvigubai, bet valdiškų patvirtinimų tokioms žinioms trūksta. Prie tokios daugybės kareivių, kuriems nupjauta rankos ar kojos, labai daug jų mirė dēlei gangrinoms. Dabar jau to nėra, nes tam pastoj kelią daktaras Carrel, kurs ir pirmiau pasaulyje buvo garsus chirurgu, prigydančiu kuno dalis. Jis savo gabumu pagarsėjo tame, kad mokėjo atpjovę dalį žmogaus kuno, pernešti tą ant kuno kito žmogaus ir ten prigydyti; reikšia, jis mokėjo apsaugoti celių gyvybę. Yra sakoma, kad jis veik tą patį darydavo ir su nervomis. Tokiam žmogui žaizdų užnuodinimas ir yra didžiausiu priešu, nes prie darymo tokių operacijų, kuomet reikia pjaut vieno žmogaus kuno šmotas ir prigydyti kitam, užgęsta žaizdoje karštis, randasi ga-

zinė ar puvimo gangrina ir žmogus turi mirti, kuomet žmonės ir be to žymiai nyksta karės metu.

Kada prasidėjo šiandieninė karė, dr. Carrel matė, kad gydymui atvirų žaizdų yra vienatinis kelias, išmazgoti žaizdą tam tikromis chemijomis, kurios užmuša bakterijas. Vienok kaip pačiam Carrelui teip ir kitiems chirurgams tuom patim laikui buvo gerai žinoma, kad tokios chemijos gali ne vien bakterijas užmušti, bet savo sudėtinųjų dalių rugštimis ir kartumais, gali suardyti kraujo bėgiojimo kelius, paciento ir tada, suprantama, ligoniui jau po gyvenimui.

Amerikono Chemiko išradimas.

Susirupinęs tuomi dr. Carrel, kreipėsi patarimų įieškodamas pas amerikoną chemiką, dr. H. Dakin. Dakinas tuomi užsiintereavo ir ėmėsi prie darbo. Jis su pagalba francuzo chemiko Daufresne, išbandė daugiau kaip 200 įvairių rūšių chemijų, net kol galiausiai apsisėjo ant vieno skystimo, kurs išduoda mėlynai-rožinę spalvą, ir tas skystimas šiandien gelbsti gyvastis tukstančiams kareivių. Šitas vaistas tapo išrastu 1915 m. Birželio mėnesyje. Dr. Nolan iš Birmingham, Ala., kurs daro toliausius bandymus šito naujo vaisto, Chirurgijos laikraštyje "Southern Medical Journal" šiaip aprašo apie gydymą su šiuo vaistu:

Ligonis su atvira žaizda, pirmiausia yra imamas į apžiūrėjimo kambarį ir ten jo žaizda gerai išstiriama. Pirmiausia aplink žaizdą yra numazgojama su jodinos tvirkture. Paskui atidaroma žaizda ir iš jos išimama viskas, kas tik joje randasi, kaip tai skutai drabužio, dulkės, šuvio skeveldros ir visoki nešvarumai. Kada teip viskas iš žaizdos išimta, tada žaizda išmazgojama kempine, vilgoma į šitą naują vaistą, vadinamą Davino skystimu; suvilgyta kempinė yra spaudžiama ties žaizda, tada skystimas ėrkšdamas bėga į visus žaizdos kampelius ir ten mazgoja žaizdos krantus. Po pirmam išmazgojimo žaizdos, valandėlė palaukiama ir paskui tas pat daroma kas dvi valandos. Kas dvi dienos išstiriama iš žaizdos plustanti puliai. Iš pradžių, kiekviename pulių tyrinėjime, su pagalba mikroskopo surandama tukstančiai bakterijų, bet prie kiekvieno tyrinėjimo jų randasi vis mažiau ir mažiau, kol galiausiai jos visai išnyksta. Nesurandant daugiau bakterijų, žaizdą galima tada užsiuti. Žaizda pirmiausia išdžiovinama ir tada užsiuvama paprastai kaip ir visos žaizdos. Ir patirta, kad teip gydant, žaizdos gyja gana pasekmingai.

Iš ko susideda šitas naujas vaistas.

Šis naujas vaistas, arba Dakino skystimas, susideda iš 200 gramų paprasto Chloro, 80 gramų sausų žaizdoje karštis, randasi ga-

DU NAŠLAICIAI.

Motinėlė, tu melioji,
Kelkis, kelp pamaži!
(Gailiai verkia du našlaičiai),
Klausyk, jei girdi.
Be tėvelio globos likę,
Tave kelt maldauja,
Nėr duonutės kam paduoti,
Jie seniai badauja....
Motinėle sunkiai serga,
Vos tiktai nemiršta,
O tėvelis jų mielasis
Iš karės negrįžta.
Jei nebus juos kam priglausti,
Valgi pagaminti,
Jie turės vos tik pražyde,
Pirm laiko numirti!
Taigi broliai ir sesutės,
Jų pasigalėkim,
Nors ir menką dovenėlę
Našlaičiams sudėkim.
Kad turėtų kuo maitytis,
Kunelius pridengti,
Jiems nereiktų toj jaunystėj
Į kapelius žengti.
Mums dėkingi bus užaugę,
Kad jų pagailėjom,
Ir iš juodo versmės vargo
Išbristi padėjom.

J. Svyrunėlis.

MAN ŠIADIEN

Man šiadien užtemus
Saulutė šviesi,
Rod's žmonės vien pikto
Man geidžia visi.
Puikiausia gėlė
Man šiadien nemielia;
Pasaulio grožybė,
Vargina man siela.
Nemačiau aš laimės
Praeitės gadynėj!
Jau temsta žvaigždutė,
Viltis paskutinė....
Negirdžiu dainelių,
Kad linksmai skanbėt
Namatai žmonelių,
Kad mane mylėt'....
Tik mintis skrajoj
Toli, kaž' kur svietur,
Lyg širdį vilioja,
Nežinau kas, kur.
Namelį apleisčia,
Keliaučia kitur,
Bet laimės nerasia,
Vien vargą visur....
Kad bučia žuvelė,
Galėčia nardyt,
Gal jurių dūgnelyj,
Skausmai paskandyt.
Bet jurių bangelė,
Vien mane dauzyt
Ir baisų likimą
Gal man apsaukt....
Kad galėčia kaip paukštis
Padangėj skraidyt,
Lietuvos šalej
Skriscia atlankyti.
O kaip aš nuskrisčia
Jurių anapus,
Pirmiausia atlankyčia
Tėvelių kapus....
Lengviau gal ten būtų
Man skausmą kentėt,
Prie tėvų šalelės
Amžinai išlėt'....

Vyturėlis.

J. Gailutis

Dienų užrašai

(Tąsa)

nas nedoras, paleistuvystės darbas! Argi negeriau būtų tokiems vyrukams susirinkti švaresnėn vieton, mokintis rašymo, skaitymo ir švarios kalbos, kuomet būtų galima savo nuskurdusį, prarugusį gyvenimą padaryti saldžius? Oi, jaunime, jaunime! Netikru keliu eini, kuriuom tu turėtum eiti!

8 diena Vasario. Šiadien patekau tarp kelių lietuvių, kurių vienas pasirodė labai mandagi ir simpatišku. Prieš kelis metus jis visai nemokėjo lietuvių kalbos, o šiadien aš jį išgirdau gražiai kalbant lietuviškai. Aš įsidrąsinęs paklausiau jo:

— Kame, tamista, išmokai lietuvių kalbos?

— Tamista žinai, kad aš esu tikras lietuvis. Tėvai mane, mažą dar esant, išmokino vien lenkų kalbos, bet kuomet paa-

gęs supratau, jog esu lietuviu, tad turėjau savo kalbos išmokti.

Aš pasidžiaugęs tuomi, pakviečiau jį prisirašyti prie Lietuvos Sunų draugijos, ir prie TMD. Jis tikrai prisizadėjo ateiti į susirinkimą 9 d. Vasario ir prisirašyti.

Ko tai reiktų, kad ir kiti ištautėje mūsų broliai sugrįžtu prie savo tautos, prie tėvynės meilės! Jeigu jau jų tėvai paseno ir nepajiegia, tai vaikams butinai reiktų susiprasti ir liktis Lietuvos vaikais.

9 diena Vasario. Kur tik eisi, kur tik sutiksi vieną iš žymesnių lietuvių, visur išgirsi juos rupinantės lietuvių vargas, tėvynės, buvio pagerinimu. Bet kur tie keli, su gerais norais, tėvynainiai, aprūpins viską.

Susirinkę keli įžymesni lietuvių kalbėjosi, kokių būdu būtų galima lietuviams įsisteigti salę. Dabar mūsų jaunimas teip iškrikęs, teip išsimėtęs, kad ir norint jį surinkti, negalima. Turint savo salę, turėtume savo tankiančius susirinkimus, turėtume knygyną, gal turėtume ir mokyklą lietuvių kalbos. Tankiau matytume lietuviškų teatrų ir tokiu būdu, turėdami sau tinkamą vietą, sueitume vienybėn.

Pasmus viskas būtų miela veikti lietuvių visuomenei, bet pasmus už gerą visuomet blogu užmokama. Toks darbas kaip kad salės pastatymas, yra nelengvas, nes prie to reikia gerų norų, reikia darbo, energijos, daugiausia reikia dar prikišti savo cento, o paskui už tą viską reikia gauti panieką ir tai dar nuo tokių žmonių, kurie prie ano darbo net pirštą neprisidėjo. Na, bet visgi kada nors susilausime savo salės, kad ir greit, visgi selė bus.

10 diena Vasario. Paėmęs pliusną, rašau plonomis raidėmis. Staiga man atėjo mintis, primenant man praeitus laikus. Kuomet pora metų atgal, rašiau aš plonomis raidėmis. Džiaugiausi, buvau linksmas iš to, kad kelios ypotos mane pagyrė už tai, kad moku rašyti. Prisiminė man kaip aš buvau linksmas, kuomet pramokęs geriau rašyti, rašiau laiška į Lietuvą, savo tėveliams. Mintis mano kalba su jais: "Žiūrėkit, tėveliai. Lietuvoj budamas nemokėjau rašyti, o dabar moku ir iš to esu labai linksmas. Nemaityčia šitą savo mokslą ant aukso, ant turtų didžiausių!"

Prisiminė man kaip aš rašiau laiška pas A. T., kaip po kelių dienų mudu susijė kalbėjome apie dailą, apie mokslą ir kaip ji mane pagyrė už dailų rašymą. Nors aš gerai supratau, kad man dar gana toli iki dailiam rašymui, vienok aš jai dėkavoju už pagyrimą. Liudna ir linksma yra atminti praėjusius laikus. Jau negrįž praėję laikai, tad reikia įieškoti smagumų ateitin. O kada praeis dabartiniai laikai, gal ir vėl rasis linksmos ir liudnos svajonės.

11 diena Vasario. Gaila žiūrėti į mūsų brolius, lietuvius. Šiadien aplankiau R. krautuvę, kur radau pusamžį žmogų. Jis nori Lietuvon pasiūsti paveikslėlių, bet antrašą užrašyti nemoka. Priena prie vieno, prieina prie kito ir prašo, kad jam kas užrašytų antrašą. Pagailo man senuko, tad paėmęs nuo jo kopertą su paveikslu, užrašiau antrašą. Pačtas buvo Zaslių, Vilniaus gubernijoje. Už mano darbą jis man kelis kartus dėkavojo. Aš jaučiausi smagiai, nes jaučiausi atlikęs miltasirdystės darbą, prie tam dar senas žmogus man dėkavoja ir godoja mane.

Taigi, šios dienos užrašai mane paragina parašyti ir parodyti, kaip Lietuvoj seneliai ir mūsų tėveliai maldauja savo vaikų ir prieš juos lenkia savo žilą galvą. Ateis dienos, kurių saulutei šviečiant lietuvių gyvenimus, pranyks viešne bemokslė. Visi mokės rašyti ir skaityti, ir nebus tokių nuobodžių dienų....

12 diena Vasario. Vaziuodamas šiadien per Bostoną, turėjau sustoti ant kelių minučių, nes South Station stotyje turėjau sėsti į kitą trukį, vaziuojant į Montello Vaziavau aš su K. Jam pirmu kartu buvo matomas Bostono miestas. Aš negaliu pasakyti, ką jis apie jį manė. Bet man jis jau buvo matytas pirmiau, kelis kartus, bet jis man niekad nesuteikė tiek liudnų minčių, kaip šiūom kartu. Šita stotis priminė man supratimą pirmos meilės, tad priėjęs prie savo draugo, tariau jam:

— Šičia aš kalbėjau su T.
Mano draugas patraukė mane, kad eitume jau į trukio vagoną, į kurį įsėdė, vaziavom žiūrėdami per langus ir gerėdamėsi gamtos grožybėmis. Pavaziavus kiek laiko, K. prašėko:
— Kodėl mudu nieko nekalbame?
— Kur tu čia kalbėsi, kad man smagu (Toliaus bus)

Nedėdienio Pasiskaitymai

Tyras, užterštas ir užšalęs vanduo.

Vandens pasaulyje nestoka; pilna jo praduose, ežeruose, upėse ir jūrose. Yra jo ir ore, garo pavidale. Žmogaus kūnas, iš dalies, teigiamai susideda iš vandens. Tyras vanduo yra sujungiamas dviejų gazų, tleno ir vodorio. Iš šių dviejų gazų mes gauname skystimą, vandenį. Tyrą vandenį mes gauname tik per distilavimą, arba vandeniu pavirtus į gazą ir iš to jam pavirtus į vandens lašus. Toks vanduo lotyniškai yra vadinamas Aqua distillata. Bet reikia atskirti aqua distillata nuo aqua vitae, arba gyvybės vanduo, iš kurio imasi spiruto rugštis. Tyras vanduo, užterštas spirutine rugštimi, vadinasi degtine arba arielka. Ta rugštis savyje turi daug atskirų gazų, kurie yra bjaurūs. Tie gazai pavaina nuo to, kuom vanduo yra užterštas. Gali jie vadinintis alumi, degtine, vynu ar kuom kitu. Tame viskame vienok, yra vandens daugiausia, ir tai tyro vandens. Kuomet tokiam vandens mišinijai yra daugiau užteršto vandens negu tyro, tada tą viską vadiname ugniniu vandeniu. Tokio "ugninio" vandens yra užtektinai distilerijose, alinėse, karčiūose ir net žmonių pilvuose. Nekuriose vietose jo yra daugiausia "pėdės" dienoje, šventėse ir nedėdieniuose. Tas vanduo turi tokias ypatybes, kad iš vieno kišenius pinigų traukia, o į kitus kemia. Šitą vandenį, kaip užterštą, galima pavadinti vandeniu sudrumstu, kuriame gaunama geriausias žvejonės pasekmės. Šiandien randasi labai daug tokių žmonių, kurie nori šitą užterštą vandenį perkoti, reformuoti, kad jį pavertus tyru vandeniu, kurį visi galėtų gerti. Toki žmonės vadinasi prohibicionistai. Šitie žmonės turi tokias ypatybes, kuriomis sukelia savo ne apykantą tarpe žmonių, kurie užsiima žvejonėmis drumstame vandenyje.

Sušalusį vandenį vadiname ledu. Ledas yra žmoneis tuom, kad ant žiemės jis pridengty balas, upes ir prusus, kad žmonės galėtų ant jo čiužinėti, kad iš jo galėtų sau namus pasistatyti, kad vasaros laiku, su jo pagalba užlaikyti šaltai savo maistą ir alų, o jei yra reikalas, tai ir vyną. Politiko ledas stovi teutonų puseje, nes per kelis mėnesius neleidžia vežti amuniciją į Rusijos portą Archangelsk. Kada ledas pradeda virsti į vandenį, tada vokiečiai jau kalba apie taiką.

Sušalęs vanduo ir Dėdūlė priverčia keltis rytmečiais anksčiau, kad atšildžius vandens traukimo dūdas ir jose esantį ledą pavertus į vandenį. Gali kartais pasitaikyti, kad vandens traukimo dūda sutūksta. Žmogus, kada jam šalta, traukia, riečia. Lygiai taip elgiasi ir metalai, kaip tai geležis, plienas, varis ir kiti. Tik vanduo elgiasi kitaip. Prie 4 Celciaus laipsnių jis

sutirštėja. Kuom šilčiau, tuom vanduo darosi skystesniu, arba svaras vandens užima daugiau vietos. Bet vanduo reikalauja vietos daugiau, pasidagina, ir tada, kada jam šalta, net kol šaltis pasiekia Celciaus termometro 0, kada jis turi jau pavirsti į ledą. Tada jau jis užima viena vienuoliktą dale mažiau vietos, negu budamas vandeniu. Jeigu šalčiui užėjus, vanduo yra puode, tai prie užšalimo, išlipa augščiau briaunų. Apie tai juk kiekvienas žino, o jei kas nežino, tai gali tuojaus apie tai patirti. Jeigu vanduo yra uždarytame ide, kuomi galime pavadinti vandens traukimo dūdą, kuomet krana užsukama ir vanduo iš ten negali išeiti, o kad jam ten peranksta, dūda gali perpūsti. Kad nuo to apsisaugoti, yra termometras, kurį galima už kelis centus nupirkti ir kambaryje turėti, kad žinotų, iki kiek laipsnių šalčio galima laikyti savo namouse.

Sušalęs vanduo, arba ledas, yra daug lengvesnis už vandenį ir todėl ledas plaukia vandens paviršium. Vanduo šiltesnis, kaip sunkesnis, puola žemyn ir todėl ten, po ledu, susirinkus šiltam vandeniui, mūsų baltitės ir upeliai, žiemos laikui, neužšala iki dugnui.

Šalimą vandens galima suvėlinti spaudimu. Tam yra lengvas persitikimas, perpjaujant šmotelį ledo, su pagalba šniuro, prie kurio galų galima prišti kokius sunkius daiktus. Spaudimas gimdo šilumą ir šniuras kaskart puola į ledą gilyn. Iš po šniuro išsiveržęs vanduo, užšala. Šniuras gi, lyg koku nesuprantamu būdu, pereina per ledą. Turėjome dar ir kitokių patyrimų, kada buvome vaikišiais. Suspaustas sniegas tirpo ir iš vandens, kurs radosi iš spaudžiamo sniego, šalo į ledą. Suspausto sniego gniuštė buvo gana skaudi tam, kurs ja gavo į pečius. Žinoma, tas ne nuėjo ant gero, nes paskui mokintojas atmokėdavo skausmu tam, kurs tą gniuštę mesdamas, suteikė skausmą kitam.

Kad vanduo yra sunkiausias prie 4 laipsnių šalčio pagal Celciaus termometro, tas yra didelė įtaka ant žmogaus gyvenimo. Galima net pasakyti, kad tas sukelia žmogui gyvastį ir jei suteikia galę. Jeigu kitaip būtų, tai ežerai, jūrės ir upės užšaltų iki dugnui, o vasaros laiku, nors saulė ledą paviršium kiek sutarpintų, tai visgi vandens žmonių reikalams būtų per mažai, o kad sutarpinti visą ledą, saulė tiek jėgos neturėtų. Kol ore būtų drėgnumo, visada, be perstojimo, kristų sniegas, ir tada viskas pabrangtų labiau negu kad dabar. Bet nesapnuokime apie tokius liudnus pavaiskus. Geriaus bukime linksmi, sėdėdami prie šilto pečiaus ir turėkime viltį, kad ateis pavasaris, saulė švęs sutarpins ledus, sniegus, ir žaliuynai vėl papuoš mūsų žemę.

Kada Napoleonas arė.

Šiandien labai mažai kam nėra žinoma didis kariškas strategikas, francūzų naršus karvedis ir buvęs Francūzijos karalius, Napoleonas Bonapartas, lošęs žymę savo rolę apie prieš šimtą metų. Vienok mažai kas yra girdėjęs apie Napoleoną šioji istorija: Vieną kartą Napoleonas jojo su savo adjutantu per kaimą ir už kaimo, prie kelio rado kaimietį, kurs arė dirvą. Su laikė arklį ir valandėlę prisizūrėjęs ariantiems kaimiečiui, nusijuokęs, pasakė:

— Prieteliau! Matyt, kad nemoki arti, nes tavo arimo vagos yra labai kreivos.

Kaimietis, nežinodamas su kuom parsiojo turėti reikalą, rusčiai atrėžė:

— Jeigu tamista geriau moki arti, tai prirodyk tai darbu.

Napoleonas nusišypsojo ir tikėdamas, kad geriau moka arti už kaimietį, nulipo nuo arklio, paėmė plugą ir pavarė arklius. Vagos pasirodė kur kas kreivesnės ir bjaurės negu tos, kurias Napoleonas kritikavo. nes plugas, vieton eiti tiesioji, šokinėjo, kraipėsi į visas puses ir tuomi darė kreivas vagas. Kaimietis netekęs kantrybės, ironiškai prašė:

— Kiekvienas yra skirtas savo amatui, o kad tamista nemoki arti, tai aišku, kad arimas nėra tamistos amatu ir todėl pasitrauk nuo plugo.

Napoleonas nieko neatšakęs, iškiso ranką į kišenį, pasėmė sau pinigų ir tuos atidavęs kaimiečiui, sėdo ant arklio ir nuėjo savo keliais. Kaimietis nusistebėjęs laikėsi pinigų rankoje ir stebėjosi, net kol iš priešingos pusės atvažiuojo kitas kaimietis, kuriam šis papasakojo savo atsitikimą. Anas jam išaiškino, kad tai buvo reikalas su Francūzijos karalium, Napoleonu Bonapartu.

Pirmasis kaimietis, sulaukęs rytojaus, apsirėngęs šventadieniais drabužiais ir nukeliavo pas Napoleoną. Prileidus jį prie rumo, kur pamatė Napoleoną, pirmiausia jį perprašė už vakarykščią įžeidimą ir pasakė:

— Mano sunus yra tinkamnis prie šaudyklės negu prie plugo, nes ir jo vagos yra tokios tiesios, kaip ir jūsų ekselencijos.

Napoleonas davė kaimiečiui dar sau pinigų ir prižadėjo jo sunų paimtį ir kariumenę ir buti jo globėju.

JUOKAI

Mokykloje.

Mokytoja, kuri visada laike geografijos lekcijų pamėmus lazdėlę vadžiavo ja ant sienos pakabintą žemlapį, rodydama upes, pamačius ateinantį mokyklų inspektorių, lazdėlę padėjo ant šalia stovinčio stalelio. Inspektorius išklausinęs vaikus, paėmė nuo stalelio lazdėlę ir užklauso:

— Vaikai, kuris iš jūsų pasakysit man, kas mokykloje laikoma ta lazda?

Vaikai staiga nuleido galvas ir pamažėli pradėjo tarpe savęs prunkščioti. Inspektorius pamatęs, kad viename kampe du vaikai

MOTERIMS PASISKAITYMAI

Skalbimas jakučių.

Geriausią skalbiąsi jakučių, pasiutus iš audimo "crepe de chini", muilenose iš balto muilo. Bet skalbti reikia atsargiai. Po skalbimo reikia perplauti du kartus cistame vandenyje, palažurkuoti ir gerai nugręžus, suvyniojus į cistą audimą, tuojaus išsprosavoti. Geltumai ant tokių skalbinių apsiereikia iš tos priežasties, kad po skalbimo džiau nama ant saulės, kuomet yra šlapi.

Šmotas mėsos su sriuba.

Veik kiekvienuose namuose, kasdien į stalą yra paduodama sriuba, vienok, kad nenubostų, laikas nuo laiko reikia padaryti kokias permainas. Pusludį sriubos su kaulinė mėsą reikia puode gerai privirti, kad biskutį prisviltų, pridėjus cibulio ir paskui į tą įdėti pusiau išvirtos mėsos, gerai uždengti ir taip tegul verda per pusę valandos. Išvirtą mėsą galima dar kepti atskiroje blekėje, palaistant sriuba, actu, vynu ar smetona, kad iš to susidarytų atsakančių sulčių.

Moters pyksta, kuomet joms sakoma teisybė.

Koks tai drąsus titulas—teisybė? Jis nėra tiek drąsus kiek niekam nepataikaujantis, bet sakantis teisybę. Neprastuokime prieš teisybę, mielos skaitytojos, nes gerai žinome apie savo žaliąsias ir savo ydas. Aš kaip moteris, žinau gerai, kad yra daugybė tokių moterių, kurių viena ar kita, kuomet joms pasakoma atviros teisybės žodis, pastato savo akstinus kaip ežys ir už nepamėgimą, pasiryžus durti savo akstinais.... Gyvenime faktų juk niekad netruksta.

Kalbant išimtinai apie moteris, su jomis niekad negalima apsieiti kaip su vyrais, o kas akyviausio, kad joms negalima pasakyti teisybės, kaip tai galima sakyti vyrams. Moteris visada reikia imti su pirštine, švelniai, kad ne įžeidus, nes ir kalčiausia budama, jei tik pajus ką ant savęs — lik sveikas!

Vienas iš akyviausių apsiereikimų, iliustruojančių nenormališkumą moteris charakterio, yra tas, kad jeigu moteris pasakys, kad kas nors jai nepritinka, ar jos drabužiai ko stoka, įsijėis amžinai. Niekad tau ji to ne atleis. Iš šimto moterių, tokiame atsitikime, jei viena tau padėkavos už patėmimą, tai buv tikras, kad 99 įsijėis. Jeigu vyrui kas patėmęs jo drabužio trūkumus, jis greitai padėkavos ir tuojaus trūkumus pataisys.

Argi šis atsitikimas nebus akvyv? Vieną kartą man teko girdėti šioji kalbą:

"Persiprašau, ponios stjo, nas užpakalyje atsisege, gali visai nusmukti."

Užkalbintoji atsikreipė į savo patėmytoją su tokiu rusum veidu, kad jo išveizda galėtų pavirsti į ledą. Kad ir labiausia užsikasčiavusio žmogaus kraują, ir atšovė:

"Ką mano sijonas gali tave apeiti? Tegul sau smunka, tai ne tavo dalykas"....

Numetus tokius rusčius žodžius, nuėjo į kitą kambary ir savo smunkantį sijoną pasitaisė.

Teip su moterims yra daugiausia. Joms negalima patėmyti, leiskime, kad "pauzderis" bjra iš po smakro, negalima patėmyti, kad ant veido nuo dažų net šašai styri. Už tokius patėmimus jos mirtinai įsijėidžia. O labiausia įsijėidžia tada, kada kokias kliūtis patėmija moteris moterei. Vyrai, žinodami moterių silpnas tokiose atvejuose, tyli... ir gerai daro.

Žodžiu sakant, moters mėgsta įsijėisti tuom, ko nėra, kuomet joms patėmijama tik kliūtis.

Išmintingos moters, tyri nėja priežastis tokių įsijėidimų dėlei patėmimų jų klaidų. Vienos sako, kad to yra priežastimis stoka mandagumo ir honoro, kitos sako, kad tai yra perdidelis įtikėjimas į savo neklaidingumą ir tikėjimas, kad nieko panašaus negali būti, kas jai patėmijama. Dar kitos tikrina, kad tas viskas pavaina pagal nuziurėjimą, kas daro patėmimus. Ir katrų čia teisybė, aš nežinau. Vienok tame turi būti kas nors ir tą reiktų gerai ištirti.

Moterių draugijose patirta, kad visi jų nesutikimai (kurių niekad pas jas nesto kuoja), pavaina vien dėl įsijėidimų. Tai yra faktas, kad moters geriau užsitiki vyrams, negu savo seserims — moterims. Jeigu moteris apsierengs netinkamiausiais drabužiais ir paklaus savo vyro, kaip ji tame drabužyje išrodo, ir kad vyras, tankiausia, neturėdamas supratimo apie moteris drabužio tinkamumą, pasakys, kad gerai, tai jį jau nepertikrins nė tukstantis moterių patėmimus daranti, kad drabužiui ko stoka, ar tas drabužis jai nepritinka. Ji pasakys, kad tos, kurios jai patėmėjimus daro pavydai to drabužio ir tik todėl kitaip šneka, negu jai geriau išrodo. Na, ir daryk ką naderes.

Prie to dar moterims labai nepatinka, kuomet joms į akis sakoma teisybė. Pamegink kuriai iš moterių pasakyti, kad ji išrodo seną, tuojaus turėsi sau vieną priešą daugiau, nes ji tau to ne atleis.

Šiandien pasaulis, sakoma, tobulinasi. Butų labai geistinu ir reikalingu, kad moters patobulintų savo charakterį, o juk jau butų ir labai laikas. Šiandien moters pradeda pageidauti lygių tiesių su vyrais politikos reikaluose, pirmiausia butų reikalingu, susilyginti su vyrais ir mandagume. Tad stengkimės pirmiausia pamesti savo tuos naravus, tuos įpratimus, kurie mus apjuokia akise vyrų ir mus stato į vaikų eiles.

Juzė.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "DIRVĄ".

Sveikatos Darželis

Maistas ir sveikata.

Valgome, nes turime gyventi. Kuom yra kurinamas anglis, jiega varomai mašinai, tuom yra maistas mūsų kūnui. Be anglių nėra garo, be maisto, nėra gyvybės mūsų kūnui.

Maistas, kurį leidžiame į savo organizmą, turi būti atsakančio gerumo, teip kaip ir angliai, kuriais kurinama, kad pagaminti garą, varymui mašinos. Per mažai anglių, mašinos jiega silpna; per mažai maisto mūsų kūnui, mūsų kūno jėgos silpnos. Per daug bus anglių, ugnis bus perdidelė, ir pelenai užkims visas traukimo skyteles; per daug bus maisto mūsų kūnui, pakils karštis ir kūną pripildys gazais, kurie užkims kraujo kelius.

Yra trys skyriai maisto, kurie yra tinkamais žmogaus kūno gyvybei.

1. Maistas, kurs augina ir stiprina kūną. Prie šitos kategorijos yra priskaitoma: kiaušiniai, mėsa, žuvis, žirniai, lešiuokai, fasolos ir t.t. — 2. Maistas, kurs duoda kūnui šilumą. Prie šitos kategorijos, arba syriaus, priklauso riebalai, turintys savyje cukrų. — 3. Maistas, kurs savyje turi sultis. Prie šito skyriaus priklauso visokia rugštis ir druska, kurią randame visuose valgiuose.

Laike šaltos temperatūros, kūnas reikalauja tokio maisto, kurs gamintų šilumą. Todėl, pav. eskimosai, gyvenanti ledų šalyje, valgo visokius riebalus.

Laike karščių, kūnas nereikalauja šilumos, tad patartina yra kiekvienam valgyti, kiek galint, daržovių, vaisių ir tam panašiai. Valgyt per daug kiaušinių, mėsos ar žuvies, nėra gerai, nes tas yra sveikatai kenksmingu. Šiltose dienose mėšos galima valgyti tik vieną kartą dienoje ir tai nedaug. Vasaros laiku reikia vengti valgių ir tokių, kurie savyje turi cukrų. O ypatingai tie, turintys valgių dabitis, kurie laiką praleidžia sėdėdami.

Darbininkams ir darbininkėms, kurie dirba sėdėdami, sakysim, kriaučiai, privalo sekti šokius patarimus:

Pusryčiams valgyti: duoną su sviestu, keptą arba žalią obuolį, ryžių ar avių miltų košę (oatmeal), virtą piene arba vandenyje ir gerti lengvą kavą.

Pietums: nuo dviejų iki keturių bandelių duonos su sūriu, alyvas, kiaušinių, stiklinę pieno ir biskį vaisių.

Vakarienei: maitingą viršalą, mėsos, daržovių ir biskį vaisių.

Viralas privalo būti gerai išvirtu. Valgant niekad nereikia skubintis ir visame gerai saugoti dantis, nes dantis yra vienatiniu įrankiu prie maisto suvirinimo. Dantis reikia mazgoti kiekvieną rytą ir vakarą, su pagalba šepetuko, vandens ir tam tikro muilo, ar proškų, kurie yra dantų mazgojimai.

Švarumas ir sveikata.

Liga ir nešvarumas tai yra du, neperskiriami bičiuliai. Žmogus, kurs prisi-

rišęs prie švarumo, jis visuomet, ar bent didesneje dalyje, yra sveikas.

Visokios rūšies fabrikuose yra daugybės dulkių ir purvo. Ten dirbantys darbininkas jokiū būdu negali išsisaugoti, kad nesuteršus savo rankas, burną ir drabužį. Bet tai dar nereikia, kad žmogus, susiteršęs save ir turi visuomet būti. Prie darbo reikia mainyti drabužius. Reikia stengtis prie kiekvienos progos, darbą pabaigus, plauti rankas, nesigailint muilo ir vandens. Labai daug atsitikimų pasitaiko, kad fabrikų darbininkai užsinuodija žvalviu, misingiu, alavu, švinu ar kuom kitu ir tai tik todėl, kad valgomus daiktus ima ir deda į burną, nešvariomis rankomis.

Mazgotitės, prauskitės ir švarinkitės pirmiausia negu išiesite iš darbo. Ant gatvės, išėjus iš fabriko, tegul niekas jus nepažįsta, prie kokio darbo dirbate.

Darbe nenaudokite bendrų stiklinių ar puodelių, vandens atsigėrimui, nes visiems naudojant tuos pačius įdus vandens atsigėrimui, ligos labai platinasi.

Bent vieną kartą savaitėje reikia išsimaudyti, nes esant kūnui švariui, kūnas buva sveikas, o kada kūnas sveikas, tada ir dvasia sveika.

Keli žodžiai apie bakterijas.

Kas atsitinka su mirusių žmonių lavonais, liekanomis po puolusiais gyvūnais ir sunykusiais augalais? Iš kur žemė ima jiega, kad metai į metus išmaityti naujus javus, naujas žoles, naujas gėles, naujus lapus, kad tais galėtų misti žemės gyvūnai?

Tai yra viskas dideliu daiktu, kurs atmainomis, ne nykstant, pavaina iš nesomirštančios gamtos fabriko, kuo dienoje ir tai nedaug. Vasaros laiku reikia vengti valgių ir tokių, kurie savyje turi cukrų. O ypatingai tie, turintys valgių dabitis, kurie laiką praleidžia sėdėdami.

Tai yra viskas dideliu daiktu, kurs atmainomis, ne nykstant, pavaina iš nesomirštančios gamtos fabriko, kuo dienoje ir tai nedaug. Vasaros laiku reikia vengti valgių ir tokių, kurie savyje turi cukrų. O ypatingai tie, turintys valgių dabitis, kurie laiką praleidžia sėdėdami.

Tarpe įvairių ligų, mums yra gerai žinoma, kad yra ir dantų liga. Skaitytojams yra žinoma kada dantis skauda; tada dantis serga. Dantų ligą pagimdo irgi mikrobas, kurs yra specialistas dantų gadinimo.

Kaip albastrą sulipinti.

Albastriniai įdai, kuomet susimūša, galima juos sulipinti šiokiu mišiniu: Vieną dalis gesintų kalkių, kiaušinio baltymo, sumaišyti reikia gerai. Toki klajai gerai laiko ir nepalieka ženklų, nes yra balti kaip sniegas.

Reikalavimai.

Reikalaujame gabių vyrų. Kam dirbti dirbtuvėje už \$15,00 sanvaitėje, jeigu galima dirbant ant savęs ir visai lengvai uždirti nuo \$50,00 iki \$100,00 sąvaitėje. Juk mes visi gerai suprantame, kad dirbtuvė nėra mūsų išganimo. Tą žydai seniau suprato, ir dėlto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Žmuidzinavičių Generališkąjį Maneg.
The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

REIKALAUJA.

Merginų reikalaujama prie darbo. Patyrimas nereikalingas. Darbas lengvas. Pamokymai suteikiama dykai. Algos mokama \$7,50 į savaitę, ant pradžios, o darbas pramokus daugiau.

EAGLE LAUNDRY CO.
Cor. St. Clair and East 20th Str.

SVARUS VAIKINAS PAJISKO SVARAUS IR SILTO KAMBARIO SU VALGIU. TEIPGI GEISTINA KAD TARP SVARIŲ ŽMONIŲ TARP E. 30 IR E. 79 GATVIŲ. TURINTIEJI KAMBARI, MALONĖKIT PRANEŠTI LAISKU, O AŠ NUVEISIU PAŽIURĖT. ADRESAS: D. SLATKES, 1441 SUPERIOR AV. CLEVELAND, OHIO. (8-9)

Vincas Jankauskas iš Cleveland, Ohio, keliaujantis "Dirvos" agentas šiuomis dienomis lankosi po Pittsburgh, Pa. ir aplinkinius miestelius, užrašydamas "Dirvą" ir rinkdamas užsakymus, reikalaujantiems knygu.

"Dirvos" Adm.

Kas iš New Britain, Conn. ir jo apylinkės nori užsirašyti "Dirvą" ar gauti pavieniais numeriais, gali kreiptis prie mūsų agento Vaelevo Gileviečio, 98 John St. New Britain, Conn. ir pranešimais galima jam užmokyti.

"Dirvos" Adm.

Kauno

LIETUVIŲ

KRAUTUVĖJE

Didžiausis sandėlis butelinio Vyno, Degtynės ir kitokių Likierių dėl švenčių, kur yra parduodama specialiai nupigintomis kainomis.

2273 St. Clair ave.

L. Bednarski

parduoda

Namus ir Farmas

Išmano visokias nejudamas savastis. Kreipkitės laisvu arba ypatingai.

L. BEDNARSKI, 2110 Prospect Avenue.

ATEITIS

savo skaitytojams duoda labai daug naudingų raštų apie žmonių sveikatą ir ligas, taipgi apysakų, juokų, eilių, paveikslų. Turi savo korespondentus visoje Amerikoje, taipgi Lietuvoje, Rusijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Anglijoje ir kt. "Ateitis" kaina metams \$2.00, pusė metų \$1.00. Užsieniuose metams \$2.50. Pasiųdinti viena numeris siunčiame dovanai.

"Ateitis", 366 Broadway, So. Boston, Mass.

Painters Products Company

J. W. JONES,

Generalis Manadžerius.

DIDELIS OLŠĖLIS

visokių dažų ir dažams aliejų.

410 Superior Ave. Cleveland

ROS'O ŽIURKIŲ balsamas

JAS BALSAMUOJA IR BE NUODŲ UŽMŪSA VISOKIUS VABALUS

Užtikrintas darbas yra mūsų specialiskumu.

Piekti galima po numeriu:

2122 E. 2nd Str. Cleveland, Ohio

Tel. Main 1152 Central 9199-K

Dr. FRANCIS KENNEDY,

DENTISTAS

OFISO VALANDOS:

Nuo 9:00 ryto iki 12:00 dienos ir nuo 1:30 iki 5:30 vakaro.

Panedėliu, Uatarniku ir Serebų vakarais nuo 8:00 iki 12:00.

Sell Rosedale 2377-W Cuy. Cent. 6678-R

5402 Superior Avenue

Cor. E. 55th Str. CLEVELAND, O.

Draugystės, kurios turi "Dirvą" už Organą.

DETROIT, MICH.

Lietuvių Literatūros ir Mokslo Draugija paėmė "Dirvą" už organą.

DRAUGIJOS VIRSTININKAI:

Pirm. Juoz. Tribulas,

106 Sargent St.

Pirm. pag. F. Milickis,

Užrašų Rast. Abyssell,

295 Greeley Ave.

Finansų Rast. K. Jarašunas,

Izdininkas A. Mitrikas,

Izdo globėjai:

Jonas Balčunas, ir J. Latonas.

Tvarkdaris J. Vaitekunas.

Mėnesiniai susirinkimai laikomi kas pirmas nedėdienis kiekvieno mėn., antra valanda po pietų. Salėje "Dom Polski", ant Forest ir kamp. Chene st.

Liet. Liter. ir Mokslo Dr-jos nariai maino knygas kas antras nedėdienis kiekvieno mėnesio savam knygyne, po No. 204 Cardoni Ave., tarpe 12 ir 2 val. po pietų.

Knygiai: J. Bandza ir A. Stanislavaitis. Knygyno izd. J. Mitrikas.

Literatiskas Komitetas K. Abyssell ir F. Proškevičius.

VALDYBA L. S. K. SV. KAZIMIERO GVARDIJOS.

Pirm. K. Povilonis,

848 E. 143 St.,

Pirm. pagl. K. Urbšaitis,

1087 E. 68 St.,

Nutar. rast. F. Sakalauskas,

2136 Lakeside Ave.,

Fin. rast. Cipr. Selickas,

6202 Heisley Ave. S. E.,

Izdin. J. Miškinis,

1532 E. 32 St.

KARIŠKA VYRIAUSYBĖ:

Kapiton. J. BAKAUSKAS, 708 Superior Ave.

Oficerai:

F. ŠARKAUSKAS, 1301 E. 26th Str.

J. MAKŠIMAVYČIUS, 1542 E. 36th Str.

F. PIEČIUS, 1402 E. 38th Str.

J. URBŠAITIS, 1115 E. 36th Str.

J. GAIDELIS, 1502 Oregon Ave.

Signalistas,

J. SALČIUS, 1202 E. 4th Str.

L. S. Sv. Kazimiero Gvardijos susirinkimas atsisbus kožno mėnesio antrą Uatarniką vakare, nuo 7:50, Povilausko svetainėje, 2452 St. Clair Ave.

Krajava Pirtis

Jeigu nori taip, kaip Lietuvoje pūtkiai išsivonoti karštame gare su vanta, tai atsilankyk į mūsų PIRTĮ

Atidara kožną dieną nuo 12:00 dienos iki 12:00 nakties, Subatoma per 18:00 naktį, Serebų diel moterų.

Galima susikabinti Lietuviški, lenkiški ir rusiški. Taipgi statome bankas.

A. SOGOLOWITZ,

2847 E. 38 GATVĖ, Art Woodland.

Central 256-W

DR. I. E. JASINSKI

607 ROSE BLDG.

VALANDOS:

Nuo 11 iki 12 val. vidurdienio, ir nuo 2 iki 3 val. po pietų. Nedėdienis ant parokaišimų.

Antras Ofisas, 1374 E. 25-tos Gatyvės.

VALANDOS:

Nuo 8:00 iki 9:00 val. ryto, nuo 12 iki 1:30 po pietų ir nuo 5 iki 7 val. vakaro.

Nedėdienis, nuo 8 iki 9 ryto ir nuo 6 iki 7 vak.

Man 5312-J Centr. 7543-K

Ar matei Ar skaitai "Amerikos Lietuvių?"

Vienintelis lietuviškas bepartviškas laikraštis Amerikoje, tapina žinias iš lietuvių gyvenimo, iš bėgančių pasaules atsitikimų ypatingai iš kares ir Lietuvos. Darbininkų Žinios, Prakalbos po Medžiu, Moterų Skyrius, Moterų Žinios ir Naminiai Darbai. Aprašymai Karaijausių Šalių, Juokai ir Margumai.

Jeigu viena perskaitysi tikrai pamylėsi. Kaina metams \$1.50, Pusė metų 75c., Kanadoj met. \$2.00.

Prisiųsk savo aišką adresą, tai prisiųsime pamatyti. Rašyk

"AMERIKOS LIETUVIS",

15 Millbury St., Worcester, Mass.

ANT RANDOS Jeds Svetainė.

—NAUJA—

Draugių susirinkimams ir Seimyniškiems vakarėliams.

5323-25 Superior Ave.

Kamp. E. 55 gat.

Karė Paveiksluose!

Pasaulinę žių gadynių karė galima pamatyti paveiksluose. 300 paveikslų reginuos, su aprašymais, 8 spalvose. Šitie paveikslai yra originališki nūmiti nuo atsibuvusių įvairiose vietose, mūsų laukuose, Europoje. Atsiųsk 35c. expresno money orderiu ar 25c. sidabru, pridėdant 10c. markėmis pasiuntimui. Reikalaujame agentų.

Lewy Hayden

P. O. Box 1061 Renton, Wash.

Gražiai Pasirėdęs Žmogus

YRA PAGODOJAMAS

Mieste gyvenanti žmonės stengiasi apsirėdyti gražiais drabužiais, nes visuomet vaikšto tarp svetimų žmonių, gražiai pasirėdžiusių. Todėl kas norite gražaus siuto, atėkit pas mus, o mes pasiusime ir pritaikysime siūtą ant Tamistos, teip daili, kad galėsi dalivauti švarioje publikoje ir buti visų guodojamas.

J. V. ir v. BRAZIAI.

6710 Superior Ave. ir kam. E. 68-tos gat.

MAIN 5303

CENTRAL 1623

F. L. STEVENS

ADVOKATAS

1126-29 Williamson Building

Cleveland, Ohio

A. URBŠAITIS

seniausią

LIETUVIŠKA BARBERNĖ

Pas mus ligai nelsuksi, nes greičiausiai ir geriausiai atliekama darbas tai pas mus.

2271 St. Clair Ave. N.E.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

VIENYBE LIETUVINKU

Eina jau 30-tus metus.

Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00 pusė metų. Kanadoje \$2.50 metams; \$1.25 pusė metų. Anglijoje, Lietuvoje ir kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusė m.

Pamatumui vieng. num. siunčiame dovanai. Knygų katalogą siunčiame ant pareiklavimo dovanai.

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand Str.,

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

Brooklyn, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

Savaitinis Kalendorius

Kovas.
3 S. Kunigundos
4 N. Kazimiero 2 N. G.
5 P. Vaciolo
6 U. Koletos
7 S. Tamošiaus Ak.
8 K. Jono Diev.
9 P. Franciškos.

Nedėlio, 4 d. Kovo, Prezidento Wilsono prisieja ir pradėjimas naujos tarnystės.

Lietuvių diena. Ateinančiame nedėlienyje atsibūs "lietuvių dienos" iškilmės Acm salėje, kur apart miesto valdininkų, kalbės pp. J. V. Liutkauskas iš Brooklyn ir J. A. Chmieliauskas iš Chicago. Apart to bus dainos CLT. Choro ir L. Vyčių 25 kp. Choro, muzika CLT. Beno. CLT. Chora dereguos p. Kramp. L. Vyčių Chora dereguos p. Visminas, o CLT. Beną p. Bučis. Prie to dar bus eilė salų ir deklamacijų, išpildytų gabiausių solisčių ir deklamatorių. Visi rengiasi kaip didžiausius atlaides: Chora, Benas, deklamatorės ir kiti, kurie progrome dalyvaus, vakarais lavinasi ir stengiasi parodyti savo gabumus susirinkusiai publikai. Šiaip lietuviai, kiek girdėti teko, kiekvienas rengiasi pamatyti ir išgirsti tos dienos iškilmės.

Beje, panedėlyje, 5 d. Kovo, Popovičia salėje atsibūs prakalbos 18 kp. ALTS., kur kalbės p. J. V. Liutkauskas.

Atsibuvo susirinkimas. Pereitą ketvergą atsibuvo "Dirvos" Bendrovės (The Ohio Lithuanian Publishing Co.) metinis susirinkimas, kuriame rinkta bėgantiems metams valdyba ir direktoriai. Valdybą išrinkta: Pirmininku p. A. B. Bartoševičius, pirmininko padėjėju J. Brazaitis, rekordų sekretorium V. S. Jokubynas, išdininku A. Krasauskas, izdo sekretorium P. Mulolis ir administratorium P. Šukis. Direktorais išrinkta: A. B. Bartoševičius, J. Šalčius, J. Naura, A. Krasauskas, V. S. Jokubynas, P. Šukis, P. Mulolis ir J. Brazaitis. Čia pat nutarta direktorių susirinkimus turėti kas mėnesis.

Kooperacijoms sekasi. Lietuviškom kooperacijom, kiek yra žinoma, gerai sekasi. Pirmųjų tokia kooperacija tai yra Lietuviškos Salės kooperacija, kuri netikusiai yra pasikrikštijusi "Lithuanian Society Hall Company" (vieton Lithuanian Hall cooperation). Šitos kooperacijos šerai yra skubiai perkami ir netrukus bus pradėta darbai prie salės statymo. Salė, pagal plano, bus gana puiki Clevelando lietuvių įstaiga. Tik reikia stebėtis, kad clevelandiečiai seniau tomi nepesirupino ir taip ilgai savo skaitlingais susirinkimais ir pramogomis nešė didelius pelnus svetimtaučiams. Na, bet visgi geriau vėliau negu niekad.

Antra kooperacija tai duonos kepimo lietuviška kooperacija. Šita irgi dar-

buojasi gana smarkiai. Šarų turi pardavusi jau suvirš 2 tukstančių dolerių. Dabar ieško tinkamo žemės sklypo, kad nupirktų įtaisyti duonos keptuvę. Gerų pasekmių. Clevelandiečiams patartina šias abidvi kooperacijas remti, tegul jos auga ir stiprėja.

Geras apskelbimas. Peraitame nedėlienyje, bažnyčioj pasibaigus pamaldoms, "Dirvos" knygyną užtvino buriai žmonių, reikalaujančių "Dirvos", vieni reikalavo pirkti pavieniais numeriais, kiti metams užsirašyti. Nė pusei reikalaujančių pavieniais numeriais, neuztekt. Kurie "Dirvą" nebuvo skaitę, tie rašėsi metams, o kurie paprastai perka pavieniais numeriais, tie galėjosi negavę. Paprastai "Dirvos" pavieniū numerių parduodama daugybė, bet šiūmkart buvo kas nepaprasto. Knygyno administracija tuom nepaprastu atsitikimu stebėjosi. Galiausiai kelias gerų parapijonių atėję pasakoję, kad musų gerasis kaimynas ir lietuvių parapijos klebonas savo bažnyčioj dailiai išgarsino "Dirvą" ir jos redaktorių. Tada dasiprotėta kame priežastis taip didelio reikavimo "Dirvos". Mat dabar tokia gadynė, kad nuo ko žmonės grėsk, tai prie to jie labiau limpa. Rods, klebonas ir pirmiau yra "Dirvą" pasidarbavęs panašiais išgarsinimais, bet pastarasis buvo pesekmingiausias. Klebonui ačiu už pasidarbavimą "Dirvos" naudai, tik galia, kad apie tai iš anksto nežinota; butų koks tukstantis egzempliorių daugiau atspaudinta.

Atvažiuo iš Lietuvos. Clevelanda atvažiuo 18 metų mergaitė E. Coren (turbūt žydė) iš Baltstogės, Gardino gubernijos, kuri "Plain Dealer" reporteriui papasakojo daug dalykų apie Lietuvą, apie vokiečių šeimyninkavimą Lietuvoj, apie maisto brangumą ir tam panašiai. Mės patengsime tą mergaitę atlaikyti ir plačiau pasiteirauti, apie Letuvą, tad ateinančiame numeryje paduosime daugiau žinių, ant kiek nuo jos gausime patirti.

Dėl 15 centų. Kada parėjo iš darbo Jonas Fark iš darbo ir savo moteriai atidavė kopertą su savatine alga, koperte pasirodė stoka 15 centų; dar Jonas pareidamas iš darbo užėjo į karciamą ir ten nupludamas visos savaitės savo vargus, praleido 15 centų. Moteris Zuzana, 45 metų amžiaus, išsiseidė vyro lėbavimais už 15c. ir pakėlė lėmą, kurs privedė prie barnių. Nakties vidui desperatiška moteris atsikėlė iš lovos ir peiliu parėžė sau kaklą, norėdama nusizudyti, bet tas nepasisekė, nes į laiką jos vyras pajuto ją meisteriaujančią ir jos darbą pertraukė. Desperatė nusiūsta šv. Luko ligonbutin.

Bus nubaustas. Pennsylvania geležinkelio tavorinio trukio konduktorius Row atstatė nuo darbo vieną iš vagonų kontrolierių Puf ir jį padavė policijai, kur bus atiduotas teismo nubaudimui. Puf yra kaltinamas už

tai, kad jis pasigavęs gyvatę ir ją įmetė į besikuriantį cilindro pečių, kur, žinoma, katė sudegė. Už katės gyvastį reiks žmogeliui nukentėti.

Žydų bazaras. Vietiniai žydai surengė savo bazarą naudai nukentėjusių nuo karės žydų. Bazaras tęsis kelias savaites. Pirmuosius du vakarus publikos atlankė šitą bazarą per 5000 žmonių. Gryno pelno pirmieji du vakarai davė 1000 dolerių.

Geriausis vaistas nuo visokių ligų galima gauti su geriausiais patarimais tik Usvičiaus Aptiekoje, 1172 E. 79-th St., Cleveland, O. Bell Rosedale 2417 Cuy Princeton 1539-R.

Redakcijos Atsakymai

J. Svyrunėliui, Marytei, Motiejui M. ir kitiems. Atleiskite, kad Jūs raštelius iki šiol nesunaudojome; su-naudosime prie arčiausios progos, mat talpinome pirmiau tuos, kurie reikalavo paskubinimo.

Philados cuk. komisijai. Dėl šiurkštumo turėjome nekuriuos sakinius išbraukti.

Reikalauja gero kriaučiaus, kuris gerai gali dirbti vyriškus koltus. Už padirbimą kolto moka \$7.00-\$8.00.

Atsiųskite tuoj: S. RUTKAUSKAS, 2153 St. Clair St. Ave., Cleveland, Ohio.

Su naujais 1917 metais eina toliau regulieriai kas mėnuo literatūros, mokslo, visuomenės ir politikos mėsines laikraštis papiginta kaina tik tai už 2.00 metams.

"PAZANGA"

"PAZANGA" yra mėnraštis ir skiriama prasileivusiems lietuviams ir apsiakalčiusiems darbininkams.

"PAZANGA" attraukė prie savęs gabiusius Amerikos ir Europos lietuvių rašytojus ir pripildoma, todėl, originaliais raštais.

"PAZANGOJ" gvildinama aktualiai lietuvių tautos klausimai. "PAZANGOJ" rasi dailiosios literatūros, nes jai bendradarbiauja talentingi Amerikos ir Europos literatai.

"PAZANGA" pažymi įvairius pažangos apsiarsėjimus.

"PAZANGA" nušviečia ir gvildina gyvenimo klausimus tautiskai-krikščioniškoje dvasioje.

"PAZANGA" per tai plati dirva jauniems literatams ir mokslo vyrams parodyti savo gabumus ir juos lavinti.

Metine prenumerata \$2.00, pusmetinė \$1.25, atskiras numeris 20c. Agentams didelis nuosimtis.

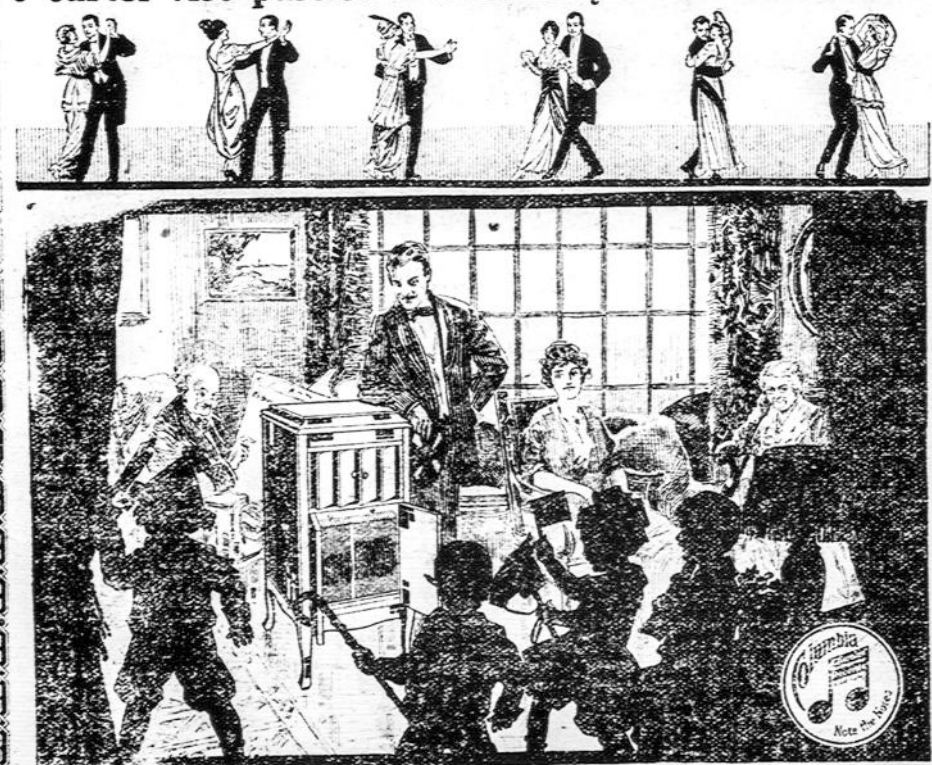
Visuose Redakcijos ir Administracijos reikaluose kreipkitės šiuo adresu:

"PAZANGA", pažymi įvairius pažangos apsiarsėjimus.

614 W. MAHANOY AVE., MAHANOY CITY, PA.

Nusipirk Gramofoną

o turėsi viso pasaulio muziką savo namuose

KODĖL VISOS SVETIMTAUČIŲ IR ŠVIESESNĖS LIETUVIŲ ŠEIMYNOS JAU ĮGYJO TĄJĄ MUZIKĄ? TODĖL KAD JIE GREIČIAU SUPRATO JOS VERTĘ IR SVARBĄ.

Prekė \$15.00

Prekė \$25.00

Prekė \$35.00

Prekė \$50.00

Teipgi mes turime visą rinkinį lietuviškų ir kitokių rekordų: Prijsak už 2c. stampą, mes prijsaime lietuviškų rekordų katalogą.

Jie suprato, kad nuolatinė muzika stiprina ir tobulina žmogaus dvasią, švelnina jausmus ir tuomi didina žmoniškumą.

Jie suprato, kad jų vaikai nuo pat dienu kudykstės, augdami tokiose aplinkybėse, kur yra kasdiena girdima garsiausių pasaulio kompozitorių muzikališki tvaryniai, išaugs, jei ne muzikais, tai bent kitais dvasios milžiniais, vadovai silpnėsiu, kurie guodos tautą ir klos kelią žmonijai prie šviesesnės ateities.

Pagaliaus, jie suprato, kad turint tokią muziką savo stuboje, motinoms su dukrelėmis nereikės teip tankiai vaikščioti miestan ant teatrų ar operų, kur kiekvienas vakaras lėšuoja apie porą dolerių, o tėvų sumažės bereikalingi žygiai karčiamosna.

Ir galiaus jie suprato ir tą, kad jauni jų suns, esant stuboje tokei muzikai, neturės laiko stovėti ant kampo ir studijuoti tą amerikony pradinę kriminalę mokyklę.

Todėlei pirkio jie, vien tik dėl to pirk ir Tamista.

Geriausią yra tokia muzika

Columbia Grafonola

Jas galima pirktisu mažu įmokėjimu ir ant lengviausių išmokėjimų.

"Dirvos" Krautuveje

2004 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Ohio Baby Carriage Repair Co.
Taisome Vaikų Vežimukus, Skėčius (parasonus) ir tt.
Pataisytus daiktus pristatome į namus, jei yra reikalaujama. Savo darbą mes gvarantuojame.
3033 Woodland Ave. Cleveland, Ohio.
Cuy. Central 3080-L.

KAS NORI SVEIKAS IR DRUTAS BUTI?
KURIE KENČIA LIGOM KAIP KAD:
Neišgydomu Rheumatizmu, persisaldimu, kosuliu, nusilpnėjimu kraujo, nerviškumu, akiųskaudėjimu, inkstų ir puslės ligomis, veneriškoms ligomis, gerklių skaudėjimu, vidurių užkietėjimu ir kitomis, kaip umomis taip ir užsėnėjusiomis ligomis.
Todėl, kas norite būti sveiki, ateiškite į musų aptieką, o gausit gyduolių nuo viršminėtų ligų, kurios tikrai pagelbės ir pasveiks. Nekentėkit skausmų.
PAKELČIO APTIEKA
Kampas St. Clair Ave. ir 21-mos gatvių.

T. NEURA
BUČERNĖ IR GROSERNĖ
Daugumas musų lietuvių iki šioliai negalėjo pas mus atsilankyti dėl tolimo atėjimo. Bet dabar mes, norėdami kuogeriausiai patarnauti, pradėjom visokius orderius pristatyti į namus. Galite įduoti orderius per musų važiuotoją arba atsilankę į musų krautuve. Mes visados atengimės sanžiningai patarnauti mūsų kostomerius. Prekes darysime kuozemaisiais, tavorą duosim kuogeriaus. Brangūs broliai ir seseris nepamirškite musų krautuves. Ateikite ir pabandykite, o tasyk persitikrinte, jog ką šneku yra gyva tiesa.
2041 HAMILTON AVE. Cuy. Central 1781-L.

Gerieusios Gyduolės
DEWOYN'S
APTIEKOSE
1653 St. Clair Av. Prie E. 17 g.
6502 Fleet Ave., Cor. E. 65th (Tod)
Čia dirba lietuvių registruotas aptiekos - A. ZAKARAS.
5608 Fleet Ave., Cor. E. 57th.
Čia dirba lietuvių registruotas aptiekos - J. SMALIS.
4052 E. 71st Cor. Harward
3878 E. 71st Cor. Lansing
Lietuviams pas lietuvių aptiekorius graime gaut teisingus patarimus.

F. DECKER,
Gelazies Krautuve.
HARDWARE
Riobėrinės ir smalinės stogu dengimui popieros. Įvairiausių rūšių maliauos, aliejaus, tarpetino, maliavojimui šepetų ir t. t. ir t. t.
Didelis rinkinis Pečių, visokių sudų, plačiausia rinkinis įvairių įvairiausių dailigėms įrankių ir t. t. ir t. t.
2155 St. Clair Ave.
CENTRAL 1785-W

The John & Mannen Co.
BLEKORIAI IR KONTRAKTORIAI
Dirbame Cornesus, geležines kopėcias, atliekame rymų ir dūdų sujungimo darbą, istatome fornesus ir naujus ir senus namus, patirbame drabužių džiovinimui grėdus (dryers), suolelane bėkines lubas ir atliekame sienų pagražinimo darbą.
2241-57 ST. CLAIR AVENUE
Bell Tel. Prospect 450 Cuy. Tel. Central 1788

...Jau...
Pavasariniai Sampeliai Vyriškų Siutu ir Overkotų Atėjol
Kas nori naujausios mados ir gerai pritaikytus drabužius dėvėti, lai užsisako pas mus.
J. P. GARMUS,
KOSTUMERSKAS KRIAUCIUS
1329 St. Clair Avenue. Antros lubos.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
KNINGYNE GAUNAMOS KNINGOS:

Aisopo Pasakos — pusl. 364	20c.
Andersono Pasakos — pusl. 82	20c.
Apie Sveikata — pusl. 16	10c.
Audra Rosioje — pusl. 65	20c.
Diedai ir Gražina — pusl. 61	25c.
Japonų Konstitucija — pusl. 61	20c.
Kaip Bulgari ingijo laisvę (dalis I)	20c.
Kaip Bulgari ingijo laisvę (dalis II)	20c.
Kaip Japonai gyvena dabar — pusl. 48	10c.
Kas iš ko pareina?	20c.
Kelionė į Europą — pusl. 52	10c.
Kelionė į Sidlavą — pusl. 48	15c.
Konradas Valenrodas — pusl. 24	15c.
Ko mus mokina žvaigždės? — pusl. 32	10c.
Kražių skerdynė ir jos pasekmės	15c.
Kuomi žmonės gyvena — pusl. 56	15c.
Kun. A. Burba — pusl. 20	20c.
Kaip gyvena Latviai — Suomia — Angliai, — pusl. 65	20c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180	40c.
Lietuvių tautos klausimas Europos karės metu — pusl. 102	35c.
Lietuvos Gaspadinė — pusl. 80	25c.
Mainieris ir Leberis — pusl. 60	15c.
Naslaite — pusl. 22	10c.
Naujas budas išmokyti rašyti — pusl. 24	10c.
Nuo degtinės — pusl.	10c.
Padėjimas Lietuvių tautos rusų viešpatijoje — pusl. 120	\$1.00
Paslinkai Lietuvoje — pusl. 16	5c.
Perspėjimai apie šventą tikėjimą	10c.
Rodos motinoms — pusl. 18	5c.
Saulaukė — pusl. 132	5c.
SLA. Istoriija (1886—1915) \$1.50; audimo apdar.	\$2.00
Švintant — pusl. 126	25c.
Tamošius Besotis — pusl. 24	5c.
Trachorfa — prie šviesos — pusl. 100	20c.
Vaikų Draugas — pusl. 64	15c.

Visas šias knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.
Reikalaudami knygo, parašykite aiškiai knygos vardą.
Pirmigus geriausius siųsti per pašto Money Order, paprastame laiške, užadresuojant:
A. B. Strimaitis,
307 W. 30th ST. NEW YORK, N. Y.